

024.6:3-053.2:655.06.027.4:028.009.7 (0:31)

91-036

jong gedaan.....

.....is oud geleerd

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

Vooraf.

In 1984 is door de toenmalige Raad voor Maatschappelijke Opbouw een onderzoek uitgevoerd naar de gebruikmaking van de voorzieningen die aangeboden worden door de Openbare Bibliotheek.

Dat onderzoek is in zijn omvang beperkt gebleven tot personen van 18 jaar en ouder. Sinds die tijd is steeds sterker de behoefte gevoeld aan goede informatie over de groep jongeren onder die leeftijdsgrens. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het formuleren van een nieuwe onderzoeksopdracht, opgenomen in het gemeentelijke onderzoeksplan 1987-1990 (E. & W. 3.3), die luidde:

"Onderzocht moet worden in welke mate door de jongeren gebruik van de voorzieningen van de openbare bibliotheek wordt gemaakt". Bij het lezen van het verslag zal het u duidelijk worden dat met "jongeren" de groep kinderen in de leeftijdskategorie 4 t/m 8 jaar bedoeld wordt.

Het resultaat van dat onderzoek ligt nu voor u. Als gevolg van omstandigheden, die buiten het kader van dit onderzoek liggen, heeft de afronding te kampen gehad met ernstige vertraging.

Voor de bruikbaarheid van de resultaten heeft deze vertraging echter géén gevolgen.

Rest nog te vermelden, dat voor het trekken van de steekproef en het registreren van de gegevens dankbaar gebruik gemaakt is van de diensten van Wim van der Poel, medewerker van de kollega onderzoeksafdeling van de harde sektor.

I N H O U D

Pagina:

Vooraf.	
1. Achtergronden.	2
2. Het onderzoek: voorbereiding en opzet.	7
2.1. Vraagstelling en operationalisatie.	9
2.2. De onderzoeksopzet.	9
2.3. De steekproef	10
2.4. De respons.	11
2.5. Het organisatorische kader.	11
3. Het onderzoek: de resultaten.	12
3.1. Inleiding.	12
3.2. De resultaten van de steekproef als geheel.	12
3.2.1. Kinderen en boeken.	12
3.2.2. De leden van de bibliotheek.	13
3.2.3. Beëindiging lidmaatschap.	14
3.2.4. Leeftijd en geslacht.	15
3.2.5. Gebruikmaking.	15
3.2.6. Doel van het bezoek.	16
3.2.7. Beïnvloedende factoren.	18
3.3. Resultaten per filiaal.	27
3.3.1. Vooraf.	27
3.3.2. Kinderen en boeken.	27
3.3.3. De ouders/verzorgers.	30
3.3.4. De gezinssituatie.	34
4. Samenvatting en konklusie.	37
Gebruikte literatuur.	44
Bijlage: 1. uitleningen jeugdboeken per filiaal	
2. vragenlijst plus aanbiedingsbrief	

1. Achtergronden.

In een eerdere, probleemstellende, notitie is de opdracht van het onderzoek nader uitgewerkt. Daarin werd de opdracht uiteindelijk als volgt geformuleerd:

"Waarom zijn jongeren lid van de bibliotheek en in welke mate maken zij gebruik van de voorzieningen van de bibliotheek?".

Het is wellicht goed om enkele delen hieruit wel nader te belichten.

In de opdracht is sprake van het begrip "voorzieningen". Daaronder dient verstaan te worden het gehele pakket aan diensten en activiteiten, zoals dat door de openbare bibliotheek aangeboden wordt.

In Nijmegen wordt dit aanbod verzorgd door een hoofdvestiging en 10 filialen, over de gehele stad verspreid.

In niet alle gebouwen wordt eenzelfde pakket aangeboden: enkele "grotere" vestigingen (Centrum, Hengstdal en Zwanenveld) bieden meer mogelijkheden, o.a. op audiovisueel gebied.

Verschillen tussen de overige 9 filialen zijn miniem.

De filialen die bij het onderzoek te betrekken zijn, bieden alle een vrijwel identiek pakket aan. Afwijkingen ten opzichte van elkaar zijn niet zozeer te verklaren uit beleidsmotieven als wel uit verschillen in personele, ruimtelijke c.q. individuele mogelijkheden en uit de aard van de werkgebieden.

Om gebruik te kunnen maken van de aangeboden diensten en voorzieningen is het zelf lid-zijn niet altijd een voorwaarde.

Het onderstaand overzicht verduidelijkt dit.

Bovendien geeft het een beeld van het "diensten"-pakket, zoals dat aangeboden wordt.

soort activiteit/dienst	voor gebruik is lid-zijn verplicht
het uitlenen van boeken	ja
het uitlenen van tijdschriften	ja
het beschikbaar stellen van naslagwerken	nee
het beschikbaar stellen van tijdschriften	nee
het organiseren van voorleesmiddagen	nee
het opzetten van activiteiten rond bepaalde gebeurtenissen, datums, thema's etc.	nee
het bieden van ruimte om te lezen, etc.	nee

Over het gebruik van de bovenstaande activiteiten en diensten door jongeren in Nijmegen is vrij weinig bekend. In feite zijn bij de Openbare Bibliotheek alleen cijfers beschikbaar over ledenaantallen en uitleningen.

Op basis van deze ledenaantallen kan gekonkludeerd worden dat de groep Jeugdleden zich in Nijmegen stabiliseert rond de 9.500 personen.

Na een turbulente periode vol gebeurtenissen (bezuinigingen, brand in wijkcentrum Hatert, sluiting van een filiaal e.d.) en de daling in het aantal jeugdleden aan het begin van de jaren '80 lijkt de ontwikkeling van het

absoluut aantal jongere leden in Nijmegen sinds 1983 in rustiger vaarwater terecht te zijn gekomen. Omdat het aantal 0-14-jarige inwoners van de stad steeds verder terugloopt, neemt het relatieve aantal 0-14-jarige inwoners, dat lid is, toe: het aandeel jongeren dat lid is neemt allengs toe (zie kolom III).

Uit de cijfers van tabel 1 blijkt hoe beide ontwikkelingen zich verhouden:

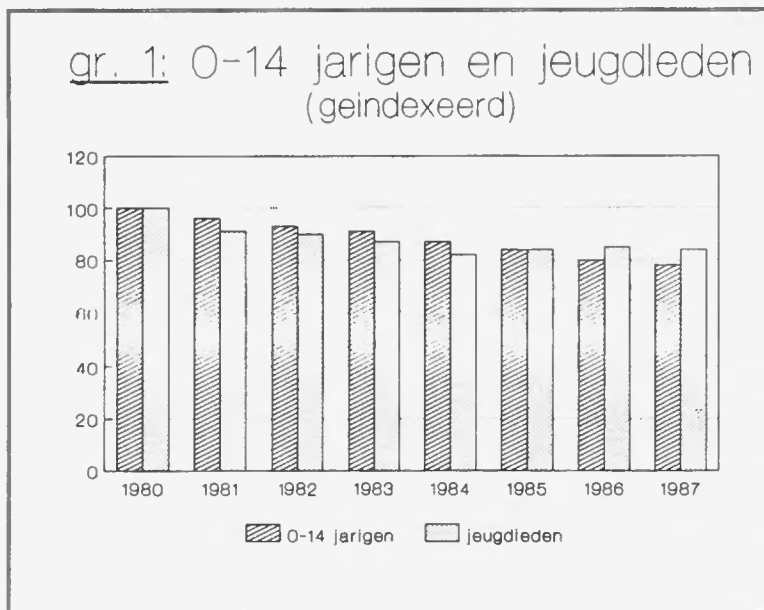
Tabel 1:

Aantal 0-14-jarigen in Nijmegen (abs.) en aantal jeugdleden van de Nijmeegse Openbare Bibliotheek (abs. en rel.).

jaar	I	II	III
	0-14-jarigen	aantal jeugdleden	percentage II van I
1980	26.988	11.227	41,6
1981	26.112	10.202	39,1
1982	25.259	10.169	40,2
1983	24.442	9.763	39,9
1984	23.644	9.247	39,1
1985	22.637	9.486	41,9
1986	21.825	9.580	43,9
1987	21.216	9.421	44,4

... (de tabel is afgeleid uit de gegevens van de Nijmeegse Openbare Bibliotheek)

Als de kolommen I en II uit tabel 1 aan de hand van indexcijfers met elkaar vergeleken worden, wordt duidelijk in hoeverre de beide ontwikkelingen uiteenlopen:

Uit de gegevens van de Openbare Bibliotheek blijkt dat niet in alle filialen sprake is van eenzelfde ontwikkeling.

Grootste groeiers (t.o.v. 1980) zijn de filialen in Brakkenstein en Zwanenveld. Gelijk in aantal blijven de filialen in Bottendaal, Hengstdal, Tweede Oude Heselaan en Willemskwartier.

In de overige filialen is sprake van lichte tot forse daling t.o.v. 1980. Keerpunt in de ontwikkeling ligt voor de meeste filialen rond 1984.

In schema:

Tabel 2:

Jeugdleden aantallen per filiaal, absoluut en geïndexeerd (1980=100).

	Centr. Bibl.		Bottendaal		Brakkenstein		Groenewoud		Guyotstraat**		Hatert		Hengstdal	
	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.
1980	1.740	100	-	-	382	100	349	100	347	100	1.644	100	709	100
1981	1.448	83	169	100*	403	105	322	92	336	97	1.612	98	753	106
1982	1.304	75	155	92	370	97	286	82	277	80	1.261	77	710	100
1983	1.396	80	157	93	351	92	290	83	-	-	1.173	71	683	96
1984	1.295	74	150	89	322	84	271	78	-	-	1.171	71	717	101
1985	1.347	77	156	92	339	89	311	89	-	-	1.102	67	788	111
1986	1.358	78	168	99	396	104	288	83	-	-	987	60	727	102
1987	1.433	82	166	98	437	114	286	82	-	-	1.021	62	685	97

	Meyhorst		Neerbosch-Oost		Tweede Oude Heselaan		Willemskwartier		Witte Poort***		Zwanenveld		Totaal	
	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.	abs.	geïnd.
1980	1.805	100	554	100	762	100	392	100	433	100	2.110	100	11.227	100
1981	1.709	95	441	80	689	90	538	137	319	74	2.265	107	10.202	91
1982	1.404	78	464	84	810	106	435	111	396	91	2.297	109	10.169	91
1983	1.338	74	482	87	757	99	433	110	403	93	2.300	109	9.763	87
1984	1.224	68	413	75	762	100	351	89	395	91	2.176	103	9.247	82
1985	1.263	70	392	71	788	103	380	90	391	90	2.229	106	9.486	84
1986	1.117	62	455	82	814	107	402	103	438	101	2.440	116	9.580	85
1987	1.039	58	437	79	761	100	393	100	327	76	2.436	115	9.421	84

(Bron: Jaarverslagen Openbare Bibliotheek).

*) Filiaal Bottendaal is pas in 1981 geopend. Over 1980 zijn dus geen cijfers bekend.

***) Per 01-01-1983 is dit filiaal gesloten.

****) Per 01-01-1988 is dit filiaal gesloten.

De ontwikkeling van de uitleningen (aan de jeugdleden) vertoont zowel wat betreft de studieboeken als de ontspanningsboeken een vergelijkbaar beeld. Tot 1984 was er sprake van een teruggang in de uitleen. Uit onderstaand overzicht valt af te lezen dat het aantal uitleningen weer op weg is naar het nivo van 1981.*

	t.b.v. ontspanning	t.b.v. studie	totaal
1980	523.594	205.269	728.862
1981	553.367	149.408	702.775
1982	545.425	147.611	693.036
1983	536.743	141.331	678.074
1984	500.423	135.030	635.453
1985	519.912	133.744	653.656
1986	552.041	142.902	694.943
1987	551.007	147.384	698.391

"Groei" lijkt te zitten in de uitleen van ontspanningsboeken, als 1987 vergeleken wordt met 1980. Hierbij dient echter aangetekend te worden dat in de jaren t/m 1980 voor het vaststellen van de verdeling per categorie (ontspanning resp. studie) bij een aantal filialen gebruik gemaakt is van schattingen. Gezien de hoogte van de cijfers vanaf 1980 lijken deze schattingen niet al te zuiver te zijn geweest. Bovendien worden de cijfers na 1985 nog beïnvloed door het feit dat met ingang van dat jaar het maximaal te lenen aantal (jeugd)boeken is verhoogd.

Net als bij de lidmaatschapsaantallen geldt ook met betrekking tot de uitleningen dat niet alle filialen dezelfde ontwikkeling doormaken.

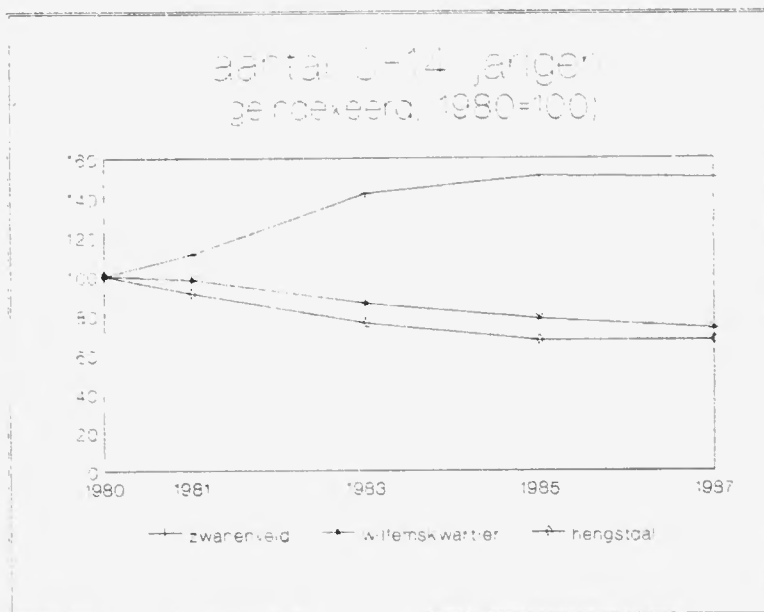
Voor Brakkenstein geldt dat de groei in het aantal leden zich weerspiegelt in het aantal uitleningen. Zwanenveld echter heeft in 1987, ondanks een stabiel ledental, minder jeugdboeken uitgeleend.

Al deze verschillen in de ontwikkelingen in ledentallen en uitleningen van de filialen zijn niet alleen te verklaren uit demografische kenmerken, de wijze dus waarop de bevolking zich ontwikkelt.

Voor Zwanenveld geldt dat dit filiaal voorlopig uiteraard kan blijven putten uit de bron "Lindholt". Dit stadsdeel is nog niet volgebouwd en steeds meer gezinnen met jonge kinderen komen er wonen. Een dergelijke verklaring geldt echter niet voor Brakkenstein (een grote groeier), of voor Willemskwartier: in deze wijken daalt het kindertal.

*) Voor een overzicht van de uitleningen per filiaal zij verwezen naar bijlage 1.

Ter vergelijking het volgende schema. Daaruit blijkt hoe in de 3 genoemde wijken de ontwikkelingen van het aantal 0-14-jarigen zich verhouden.

Als we ervan uitgaan dat het voorzieningenaanbod voor jongeren in al de filialen ongeveer gelijk is, zijn er blijkbaar andere factoren die deze verschillen verklaren: factoren die binnen het gezin een rol spelen binnen de buurt of binnen het filiaal, van pragmatische aard of van meer ideële aard.

Dit onderzoek poogt een richting aan te geven waarin deze factoren gezocht dienen te worden, om dusdoende bij te kunnen dragen aan een verdergaande stabilisering.

2. Het onderzoek: voorbereiding en opzet.

2.1. Beperking.

Bij de voorbereiding van het onderzoek is door een groep mensen, bestaande uit o.m. enkele medewerkers van de Openbare Bibliotheek, een aantal malen overlegd over het onderwerp, over de opzet, over de omvang, over de vragen, enz. Dit "vooroverleg" heeft geleid tot een aantal beslissingen, dat van belang is voor het verloop van het onderzoek.

De belangrijkste hiervan hebben te maken met de omvang van het onderzoek: rekening houdend met de beperkte onderzoeksmiddelen is gekozen voor een tweetal beperkingen, nl. qua reikwijdte en qua doelgroep.

De reikwijdte.

Niet alle filialen kunnen bij het onderzoek betrokken worden. Het zal zich beperken tot een drietal filialen die voor wat betreft een aantal kenmerken onderling in meer of mindere mate afwijken: de filialen in Zwanenveld, Willemskwartier en Hengstdal.

Te zamen bestrijken zij een werkgebied met ongeveer 35.000 inwoners, een kwart van de Nijmeegse bevolking. *

Dat betekent uiteraard dat de konklusies van dit onderzoek niet zonder meer gelden voor geheel Nijmegen (dus voor alle filialen) hoe representatief de steekproef ook moge zijn voor de drie genoemde filialen.

Bij de keuze is echter rekening gehouden met verschillen in de werkgebieden, teneinde toch een gevarieerd beeld te konstrueren.

Naar men mag aannemen gelden de meeste konklusies uit dit onderzoek eveneens voor vergelijkbare filialen c.q. wijken.

In hoeverre de drie filialen van elkaar afwijken, moge blijken uit het hierna volgende overzicht: daarin worden enkele voor het onderzoek relevante kenmerken vermeld. Bovendien is ter vergelijking in het overzicht een kolom opgenomen met gegevens over alle werkgebieden samen - heel Nijmegen dus.

*) Waar dat zinvol en mogelijk is, zal in het verslag een vergelijking gemaakt worden met geheel Nijmegen. Mogelijk, omdat:

- niet altijd de overeenkomstige gegevens ter beschikking staan;
- het niet altijd om qua samenstelling gelijke groepen gaat.

Schema 1:

Overzicht van de drie bij het onderzoek betrokken filialen (gegevens 1987; tussen haakjes: cijfers 1986).

	Hengstdal	Willems- kwartier	Zwanenveld	tot. werkgeb. Openb. bibl.
Aantal inwoners werkgebied	16.750 (17.000)	4.700 (4.740)	22.000 (22.000)	145.975 (146.770)
Aantal 0-14-jarigen in werkgebied	2.000 (2.050)	780 (800)	5.700 (5.800)	21.216 (21.658)
Aantal 5- t/m 8-ja- rigen in werkgebied	600 (600)	275 (250)	2.000 (1.900)	6.803 (6.892)
Aantal jeugdleden (0-14-jarigen)	685 (721)	390 (400)	2.435 (2.440)	9.421 (9.580)
Uitleningen jeugd	45.000 (44.850)	29.000 (28.000)	168.000 (175.000)	698.391 (694.943)
Percentage jeugd- leden (0-14 jr.)	34 * (35)	50 (50)	42 (42)	44 (44)
Gem. aantal uitle- ningen per lid/jaar	66 (62)	74 (70)	69 (72)	74 (72)
Akkommodatie	in wijkcentr. in woonwijk	zelfstandig gebouw in wijkcentrum	zelfstandig gebouw in winkelcentr.	n.v.t.
Positie in Nijmegen wijkrangordening **	kat. 2, 3 en 4	kat. 1	kat. 2 en 3	n.v.t.

De doelgroep.

Uit administratieve gegevens van de bibliotheek zelf blijkt dat, als jongeren lid worden, ze dat meestal doen op jonge leeftijd: als ze onder de 10 jaar zijn. Een dan aangaan lidmaatschap wordt in de jaren daarna veelal gekontinueerd, zo blijkt uit dezelfde gegevens.

Vooraf met deze beargumentering is ervoor gekozen om het onderzoek tot kinderen in deze leeftijdsgroep te beperken, i.c. tot de groep 5- tot en met 8-jarigen. Daarnaast is het van belang om te weten of en op welke wijze jongeren op zeer vroege leeftijd gestimuleerd worden om lid te worden van de bibliotheek.

*) Het juiste percentage ligt in deze wijk hoger, omdat - zo blijkt uit het onderzoek - nogal wat leden ingeschreven staan bij de Centrale Bibliotheek - althans voor zover het de 5- t/m 8-jarigen betreft.

***) Deze rangordening betreft een poging om de Nijmeegse wijken te ordenen naar de mate van "sociale achtergesteldheid".

Deze achterstand wordt bepaald aan de hand van een aantal gegevens, onder meer met betrekking tot wonen, werken en opleiding.

In de rangordening omvat categorie 1 de meest, en categorie de minst achtergestelde wijken.

2.2. Vraagstelling en operationalisatie.

=====

Zoals in hoofdstuk 1 aangeduid is, heeft het onderzoek tot doel na te gaan in welke mate jongeren gebruik maken van de voorzieningen van de Openbare Bibliotheek.

Voor de uitvoering van het onderzoek is deze vraagstelling vertaald in een aantal onderzoeksvragen, te weten:

1. Welke factoren spelen voor kinderen een rol bij het al dan niet lid worden van een bibliotheek?
2. Van welke diensten maken kinderen, die lid zijn, gebruik?
3. Waarom maken kinderen die wel lid zijn van de bibliotheek geen gebruik van de daar aangeboden diensten?
4. Van welke diensten maken kinderen, die geen lid zijn, gebruik?
5. Waarom beëindigen kinderen hun lidmaatschap?

Bij het interpreteren van deze vragen moet uitgegaan worden van de volgende begrippen:

- * met factoren worden niet alleen zaken van praktische aard bedoeld (zoals bereikbaarheid, de verleende service, de legitimatieplicht e.d.) maar ook zaken die wellicht wat minder concreet zijn te vatten, maar die waarschijnlijk (al dan niet in combinatie) een grote rol kunnen spelen, zoals de invloed van ouders/verzorgers, van milieu, of de ontwikkeling van het kind. In de vragenlijst is naar sommige van deze factoren rechtstreeks gevraagd. Bij de minder concrete is getracht om op een meer individuele indirecte wijze de aanwezigheid van bepaalde kenmerken te konstateren.
- * onderzoeksgroep wordt gevormd door kinderen (wel of geen lid van de Openbare Bibliotheek) in de leeftijd van vijf tot en met acht jaar, die wonen in het werkgebied van de bibliotheekfilialen in Zwanenveld, Willemskwartier en Hengstdal. Het betreft achtereenvolgens de wijken Zwanenveld (31)/Tolhuis (32)/'t Acker (40)/De Kamp (41)/'t Broek, Nije Veld (10) en Altrade (04)/Hunnerberg (05)/Hengstdal (06)/Kwakkenberg (07).
- * de term diensten heeft betrekking op de faciliteiten die door de drie filialen geboden worden. Het gaat dan niet alleen om het uitlenen van boeken/tijdschriften en om het beschikbaar stellen van de accommodatie (variërend van ontmoetings- tot leesruimte), maar ook om het bieden van informatie en het organiseren van allerlei activiteiten. Het pakket diensten is vrijwel identiek voor de 3 verschillende filialen.

2.3. De onderzoeksopzet.

=====

In oktober 1987 is een bescheiden begin gemaakt met de voorbereiding van het onderzoek. Dat begin heeft bestaan uit het verzamelen van informatie-materiaal en uit het voeren van gesprekken met direkt bij het onderzoek betrokkenen.

Dat heeft geleid tot het formuleren van de probleemstelling en tot het kiezen van de onderzoeksmethode.

De gekozen methode is de schriftelijke enquête met betrekking tot de kinderen die deel uitmaken van de onderzoeksgroep. Resultaten hiervan kunnen waar nodig aangevuld worden met gegevens uit beschikbaar schriftelijk materiaal, zoals vooral jaarverslagen van de Openbare Bibliotheek.

Ten aanzien van de te onderzoeken groep moet nog de volgende verbijzondering in acht genomen worden: kinderen in de leeftijd van 5 t/m 8 jaar kunnen niet in staat worden geacht om op alle voor het onderzoek relevante vragen een antwoord te hebben. Als het gaat om zaken als termijnen, argumentatie, waarderings, enz. worden antwoorden van kinderen in die leeftijd minder tot niet betrouwbaar. Vandaar dat in eerste instantie (een van) de ouders c.q. verzorgers benaderd (is) zijn met het verzoek om medewerking. Deze medewerking bestaat dan uit het - waar van toepassing - samen met het van de steekproef deel uitmakende kind invullen van de vragenlijst.

2.4. De steekproef.

Rekening houdend met de mogelijkheid, dat de gegevens over de jeugdleden op filiaalnivo zouden kunnen verschillen zijn er drie steekproeven getrokken uit de drie onderscheiden onderzoekspopulaties: de kinderen van 5 tot en met 8 jaar in de werkgebieden van de bibliotheekfilialen in Hengstdal, Willemskwartier en Zwanenveld.

De omvang van deze populaties was ten tijde van de steekproeftrekking 600, 250, resp. 1.900 personen. Om met betrekking tot dergelijke populaties redelijk betrouwbare uitspraken te kunnen doen, is ervan uitgegaan dat het nodig zou zijn te kunnen beschikken over de gegevens van 85, 70 resp. 100 personen. Met deze steekproeven is bereikt, dat met 95% betrouwbaarheid gesteld kan worden dat de onderzoeksresultaten niet op toeval berusten en dat de werkelijke waarden in de onderzoekspopulatie niet meer dan zo'n 10% van het onderzoeksresultaat afwijken. De betrouwbaarheid van de uitspraken, voor zover die betrekking hebben op de gehele populatie (dus de drie onderscheiden onderzoekspopulaties te zamen) is nog groter, omdat met het toenemen van de omvang van de onderzoeksgroep een relatief kleinere steekproef nodig is.

Om over de gegevens van die aantallen personen te kunnen beschikken, zijn tenslotte drie steekproeven getrokken, van 180, 150 resp. 250 personen, teneinde voldoende ingevulde vragenlijsten te kunnen terugkrijgen.

Overigens is er bij het trekken van de steekproef voor gezorgd, dat per gezin maar voor èèn kind een vragenlijst ingevuld hoefde te worden. In de steekproef zitten dus in principe geen broertjes of/en zusjes. In principe, omdat het wellicht wel kan voorkomen dat broertjes of zusjes bij verschillende huishoudens zijn ondergebracht, bijv. t.g.v. echtscheiding.

3. Het onderzoek: de resultaten.

3.1. Inleiding.

In het eerste deel van dit hoofdstuk (par. 3.2.) zullen de resultaten weergegeven worden die betrekking hebben op de gehele onderzoeksgroep.

Omdat de antwoordpatronen per filiaal onderling nogal afwijken, zal in het tweede deel (par. 3.3.) aandacht worden geschonken aan de resultaten op filiaalnivo.

Doel daarbij is steeds om te achterhalen waarom kinderen in de leeftijdsgroep van 5 t/m 8 jaar wel of geen lid worden van de openbare bibliotheek en van welke voorzieningen zij in welke mate gebruik maken.

Voor zover uit de gestelde vragen nog andere interessante c.q. relevante informatie gehaald is, zal dat eveneens vermeld worden.

3.2. De resultaten van de steekproef als geheel.

In zijn algemeenheid kan er wel een antwoord geformuleerd worden op de onderzoeksvragen zoals die op pag. 9 zijn weergegeven: de vraag naar de beïnvloedende factoren, naar en gebruikmaking door leden en niet-leden, naar de beëindiging van het lidmaatschap en naar de redenen waarom leden geen gebruik maken.

Deze beantwoording zal hierna weergegeven worden.

3.2.1. Kinderen en boeken.

Bijna alle kinderen (97%) in de leeftijdsgroep van 5 t/m 8 jaar blijken wel eens boeken te lezen of in te zien. Dat zal niemand verwonderen.

In de wijze waarop deze kinderen in het bezit komen van boeken, zit nogal wat variatie.

Om boeken te verwerven zijn er grofweg drie meest-gebruikelijke methodes te onderscheiden:

- * kopen (nieuw of tweedehands);
- * lenen (bij de bibliotheek, op school, van anderen);
- * krijgen (als kado bij gelegenheden).

Uit gegevens van het Sociaal en Cultureel Planburo blijkt dat in Nederlandse gezinnen meestal de helft van alle boeken gekocht of geleend wordt; de andere helft wordt op een andere wijze verworven (vnl. kado).

In hoeverre is dit anders voor de kinderboeken?

Onderstaand schema maakt dat duidelijk.

Schema 3: Wijze van verkrijgen (abs. en rel.).

	aantal malen gekozen	
	abs.	rel.
<u>lenen bij:</u> * bibliotheek	236)	
* school	36)	39 (28)
* vriend(innet)jes	14)	
* familie/gezin	14)	
<u>kopen bij:</u> * winkel (nieuw)	192)	
* boekenclub	44)	34 (25)
* tweedehands	29)	
<u>krijgen</u> : bij gelegenheden	210	27 (46)
	775 =	100%

Tussen haakjes staat vermeld het percentage van "wijzen van verkrijgen", zoals die gelden bij de gehele Nederlandse bevolking.

Uit een vergelijking van de Nederlandse cijfers en van de Nijmeegse kinderen blijkt in ieder geval dat kinderboeken vaker geleend en gekocht worden dan boeken voor volwassenen en kinderen. Voor veel ouders is de algemene ontwikkeling van hun kind(eren) belangrijk, wat ook verder in dit verslag zal blijken. Het lezen van boeken speelt daarbij een grote rol. Voor het verkrijgen van deze boeken t.b.v. kinderen is men blijkbaar minder graag afhankelijk van anderen: men koopt of leent liever boeken dan dat men zich afwachtend opstelt (kado krijgen).

Lenen is daarbij met 39% favoriet - kopen is een goede tweede (34%).

Over dat "lenen" gaat nu de rest van dit verslag.

3.2.2. De leden van de bibliotheek.

Uit het onderzoek blijkt dat bijna drie kwart (74%) van de kinderen in de leeftijdsgroep van 5 t/m 8 jaar in de onderzochte wijken lid is van de Openbare Bibliotheek. In hoeverre dit gegeven overeenkomt met het vergelijkbare cijfer met betrekking tot heel Nijmegen, is niet exakt aan te geven. Echter: eerder is gezegd dat we ervan uit kunnen gaan dat een lidmaatschap meestal wordt aangegaan als kinderen 5, 6, 7 of 8 jaar zijn en dat die lidmaatschappen in die periode daarna veelal gekontinueerd worden.

Het aantal 5-14-jarigen in Nijmegen bedroeg in 1986 ongeveer 13.500. Volgens gegevens van de Openbare Bibliotheek waren in 1986 9.580 kinderen van 5 t/m 14 jaar lid van de bibliotheek, een percentage van ruim 73%, een percentage in de buurt van het onderzoeksresultaat.

Tabel 3: lidmaatschap kinderen (abs. en rel.).

lid	absoluut	relatief
ja	212	74%
nee	75	26%
Totaal	287	100

3.2.3. Beëindiging lidmaatschap.

Er is getracht te achterhalen waarom kinderen hun lidmaatschap stopzetten. Daartoe is zowel aan de leden die vóór het huidige lidmaatschap al een keer het lidmaatschap beëindigd hebben als aan de ex-leden naar de reden voor de beëindiging gevraagd.

Volgens het onderzoek komt het in deze leeftijdsgroep wel eens voor dat kinderen al eerder lid zijn geweest: er zijn in totaal 46 antwoorden van die strekking geregistreerd, 19 bij de niet-leden en 27 bij de leden.

Voor het grootste deel is de beëindiging van het lidmaatschap te verklaren uit het niet (tijdig) verlengen ervan: bijna de helft. Het gaat daarbij vaker om niet-leden dan om leden. Naar de redenen voor de niet-tijdige verlenging is niet gevraagd. Het is daarom niet bekend, of het enkel gaat om vergeetachtigheid of ook over principiële argumenten, zoals bijv. de hoogte van boetes.

Verhuizing, zowel vanuit een andere gemeente naar Nijmegen toe als binnen de Nijmeegse stadsgrenzen, speelt alleen een rol van betekenis voor de kinderen die nu wel lid zijn.

Antwoordmogelijkheden als "een te grote afstand" en "onvoldoende keuzemogelijkheden op de bibliotheek" zijn niet gekozen.

Tabel 4 laat zien waarom lidmaatschappen beëindigd worden.

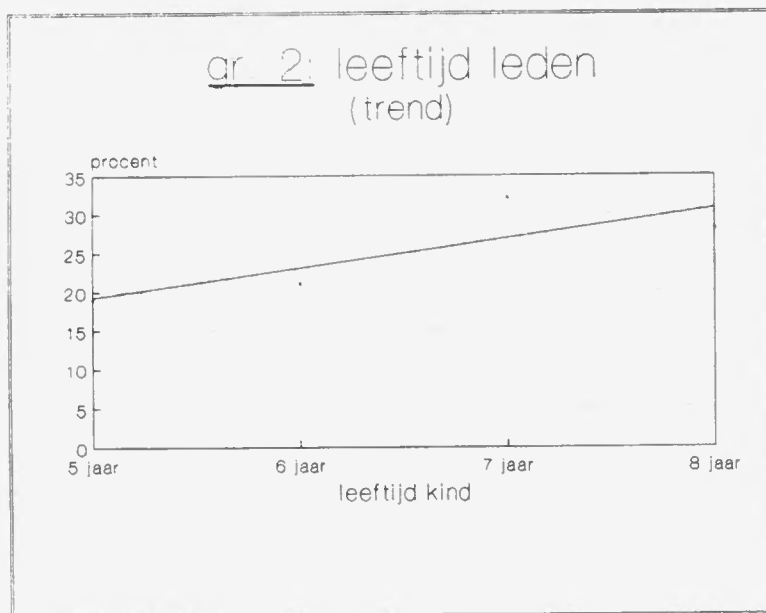
Tabel 4: Reden beëindiging lidmaatschap (abs. en rel.).

	door niet-leden		door leden		totaal	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
Lidmaatschap niet (tijdig) verlengd	12	63	8	30	20	44
Verhuizing (naar en in Nijmegen)	1	5	13	48	14	30
Kind wou niet meer	2	11	2	7	4	9
Overig (zoals ziekte en gezinsomstandigheden)	4	21	4	15	8	17
Totaal	19	100	27	100	46	100

3.2.4. Leeftijd en geslacht.

Naarmate de kinderen "ouder" worden, worden meer kinderen lid van de bibliotheek.

De volgende trend-grafiek maakt dat duidelijk.

Het ledenaantal telt meer jongens dan meisjes. Deze verdeling komt overeen met de samenstelling van de steekproef (lid en niet lid). In de steekproef is 53% van het mannelijk geslacht; het perc. jongens-leden is hetzelfde.

Tabel 5: geslacht (abs. en rel.).

	vrouwelijk	mannelijk	totaal
lid	98 (47%)	114 (53%)	212 (100%)
geen lid	35 (47%)	40 (53%)	75 (100%)
Totaal	133 (47%)	154 (53%)	287 (100%)

Overigens komt het overeen met de cijfers van alle Nijmeegse kinderen in deze leeftijdsklasse. Daarvan in 52.5% een jongen en 47.5% een meisje.

3.2.5. Gebruikmaking.

Van de 287 onderzochte kinderen zegt twee derde deel wel eens gebruik te maken van de bibliotheek, door er voor zichzelf naar toe te gaan.

De meeste van deze gebruikmakende kinderen (ruim 90%) zijn ook lid van de instelling.

Tabel 6: Gebruikmaking en lidmaatschap.

frekwenties	kind is lid		kind is geen lid		totaal	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
kind maakt gebruik	174	83	19	22	193	67
kind maakt geen gebruik	38	17	56	78	94	33
totaal	212	100	75	100	287 = 100	

Ongeveer eenderde deel van alle kinderen maakt dus zelf geen gebruik van de voorzieningen.

Uit het onderzoek blijkt dat in een aantal gevallen (19x, oftewel 7% van alle kinderen) voor het kind geleend wordt met behulp van andermans kaart, meestal die van (een van) de ouders. De resterende kinderen (een kleine 20%) hebben geen relatie met de bibliotheek: zij zijn geen lid en zij maken geen gebruik van de faciliteiten, direkt noch indirekt.

Uit de gegevens van het onderzoek blijkt overigens, dat van deze 20% de ouders meestal ook geen lid zijn.

Over de groep kinderen die wel lid is maar zegt zelf geen gebruik te maken van de bibliotheek nog het volgende.

Deze kinderen lezen net zo goed boeken als de overige kinderen en ook zij verwerven die boeken meestal via de bibliotheek. Zelf lenen doen ze niet; hun ouders nemen de boeken voor hen meer, met gebruikmaking van de kaart van het kind.

De reden voor het niet-bezoek van het kind is niet bekend. Wat wel uit het onderzoek blijkt, is dat het gaat om kinderen uit de filiaalgebieden Hengstdal en Zwanenveld, dat ze pas lid zijn en dat het vaak (de helft) gaat om huishoudens waarin beide partners werken. Een verklaring moet gezocht worden in de combinatie van tweeverdienersschap, openingstijden en wellicht nog onbekendheid van het kind met de bibliotheek.

3.2.6. Doel van het bezoek.

Waarom gaan kinderen naar de bibliotheek?

Voor bijna iedere gebruiker is de reden voor het bezoek in ieder geval het lenen van boeken: in totaal 97% van deze gebruikers (lid of geen lid).

De meeste kinderen maken naast het lenen nog gebruik van andere voorzieningen, echter in veel mindere mate: max. 15%. In aantallen ontlopen de gebruikmakingcijfers hiervan elkaar niet veel.

Het gebruik van de bibliotheek enkel als ontmoetingsplaats voor vriendjes of vriendinnetjes is binnen deze leeftijdsgroep te verwaarlozen.

Het volgende overzicht maakt e.e.a. duidelijk:

Tabel 7: Doel bezoek (abs. en rel.).

doel bezoek	aantal kinderen					
	lid		geen lid		totaal	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
boeken lenen	171	98	16	84	187	97
tijdschriften lenen	28	16	1	5	29	15
meedoen akt.	23	13	4	22	27	14
zelf lezen	22	13	2	11	24	12
voorlezen	20	11	3	16	23	12
tentoonst.	16	9	2	11	18	9
naslagw.	13	7	1	5	14	7
vrienden	7	4	1	5	8	4
totaal	300	100%=174	30	100%=19	330	100%=193

Bij de vraag naar het doel van het bezoek zijn de respondenten in staat gesteld om meer dan een antwoord te geven.

Vandaar dat de in totaal 193 respondenten samen meer dan 300 antwoorden hebben gegeven.

Bij de bepaling van het percentage ("rel.") is echter steeds uitgegaan van het aantal respondenten.

Het overgrote deel (90%) van de in totaal 193 kinderen, die gebruikmaken van de diensten van de Openbare Bibliotheek, is ook lid van die bibliotheek. Opvallend is echter dat er minder kinderen lid zijn dan kinderen die boeken lenen. En om boeken te kunnen lenen, dient men lid te zijn. Het verschil bedraagt 16. Op zich niet veel, maar blijkbaar lenen enkele kinderen ook wel eens boeken zonder een eigen lid maatschapskaart te tonen, (hetzij als hun eigen kaart is verlopen, hetzij als ze geen kaart hebben/hebben gehad) of met de kaart van iemand anders.

De frequentie waarmee men gebruik maakt van de bibliotheek hangt in sterke mate samen met het doel van het bezoek.

Dat doel is bij alle leden op de eerste plaats het lenen van boeken. Vandaar dat de kinderen de bibliotheek nogal regelmatig bezoeken.

Onder "regelmatig" dient daarbij verstaan te worden tenminste een keer per maand - rekening houdend met de duur van de uitleentermijn (normaal drie weken).

Tabel 8: Bezoekfrequentie (abs. en rel.).

frequenties	aantal kinderen					
	lid		geen lid		totaal	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
maandelijks	167	96%	11	58%	178	92%
niet maandelijks	7	4%	8	42%	15	8%
totaal	174	100%	19	100%	193	100%

3.2.7. Beïnvloedende factoren.

Opzet van het onderzoek was niet alleen om iets meer te weten te komen over de gebruikmaking van de Openbare Bibliotheek door kinderen, maar ook om te proberen te achterhalen welke factoren een rol spelen bij het al dan niet aangaan van een lidmaatschap.

In deze paragraaf zal daar meer aandacht aan besteed worden. Deze factoren zullen in drie achtereenvolgende groepen behandeld worden:

- de argumenten die door de ouders/verzorgers gehanteerd worden om kinderen wel of geen lid te laten worden;
- de gezinssituatie; en
- de mening van ouders over kinderboeken en de bibliotheek.

* Argumenten lidmaatschap.

Aan de ouders van de kinderen die lid zijn en aan de ouders die zeggen op korte termijn hun kind lid te (willen) laten worden, is gevraagd om aan te geven waarom zo'n lidmaatschap is c.q. wordt overwogen.

Men heeft daartoe uit een lijst argumenten een keuze van maximaal 3 kunnen doen, zonder daarbij aan te hoeven geven welke de belangrijkste is (geweest).

Desgewenst heeft men die lijst zelf nog kunnen aanvullen.

In totaal is ruim 700 maal een keuze gemaakt uit de argumenten.

Deze argumenten zijn in 4 groepen te verdelen, waarvan er 3 nogal vaak gehanteerd worden.

Deze drie zijn achtereenvolgens:

- factoren die te maken hebben met de ontwikkeling van het kind (algemene ontwikkeling en met het weten waarvoor een bibliotheek dient) en het kunnen beschikken over goede boeken (50%);
- factoren van meer praktische aard (kopen is te duur, lidmaatschap is gratis, rol vriendjes (25%);
- vraag van het kind zelf (kind wil lezen, kind vraagt om lidmaatschap) (20%).

Voor een aantal mensen speelt de invloed van school nog een rol; de vierde groep. Deze invloed lijkt klein, maar is in feite via een schriftelijke enquête moeilijk te meten. Onbekend is immers in hoeverre de wens van het kind en de mening van de ouders door school beïnvloed zijn;

dus in hoeverre de invloed van school doorklinkt in "het kind vraagt erom", "het kind wil lezen" en "lezen is goed voor de algemene ontwikkeling".

Overigens gelden de argumenten als zodanig in gelijke mate voor de mensen van wie de kinderen nu al lid zijn als voor de mensen die zeggen dat hun kinderen op korte termijn lid zullen worden.

Ook deze gegevens zijn volledigheidshalve in het onderstaande schema opgenomen.

Voor de duidelijkheid: bij schema's 4 en 5 is bij het berekenen van het percentage per argument uitgegaan van het totaal aantal gekozen argumenten.

Schema 4: Argumenten voor lidmaatschap kind, abs. en rel.

	aantal keren gekozen door mensen van wie het kind:					
	nu lid is		a.s. lid is		totaal	
	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.
* lezen is goed voor de algemene ontwikkeling	121)					
* belang geschikte boeken	89)	51	77	57	375	52
* alg. kennis m.b.t. bibliotheek	88)					
* kind vraagt erom	55)	25	33	25	181	25
* kind wil graag lezen	93)					
* kopen is te duur	98)					
* lidm. is gratis	19)	20	22	16	141	20
* vriend(innet)jes zijn lid	2)					
* school dringt erop aan	18	3	2	2	20	3
totaal	(583 = 100%)		(134 = 100%)		(717 = 100%)	

* Redenen niet-lidmaatschap.

Iets meer dan een kwart van de kinderen is geen lid. Aan de ouders van hen is gevraagd naar de reden daarvoor.

In totaal gaven zij 57 antwoorden. Als belangrijkste reden geeft men op dat "het niet nodig is": vanwege het lidmaatschap van anderen in hetzelfde gezin of omdat men vindt dat er genoeg boeken in huis zijn.

Een klein gedeelte vindt dat de school voldoende boeken aanbiedt. Niemand geeft overigens als reden aan dat de bibliotheek te weinig keuze biedt.

In schema:

Schema 5: Redenen voor niet-lidmaatschap (abs. en rel.).

	Aantal keren gekozen:	
	abs.	rel.
* via ander gezinslid	20	35%
* voldoende in huis	15	26%
* kind vraagt er niet om	11	19%
* kind leest niet graag	5	9%
* school zorgt voor boeken	5	9%
* ik koop liever	1	2%
totaal	57	= 100%

* De gezinssituatie.

In 82% van de gezinnen is de vragenlijst ingevuld door de moeder. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is bijna 35 jaar; de jongste invuller is 21 en de oudste 54.

De meeste invullers (moeders of vaders) hebben een partner: 84%. De resterende 16% is dus alleenstaand.

De kinderen komen in de meeste gevallen uit gezinnen met 2 à 3 kinderen. De leeftijd van die kinderen loopt van 0 tot 21 jaar.

De opleiding van de respondenten is gevarieerd. Gevraagd is of respondenten hun eigen hoogst-afgemaakte opleiding en die van hun partner (indien aanwezig) zouden willen aangeven. Dat heeft geresulteerd in de volgende verdeling:

Tabel 9: Opleiding respondenten.

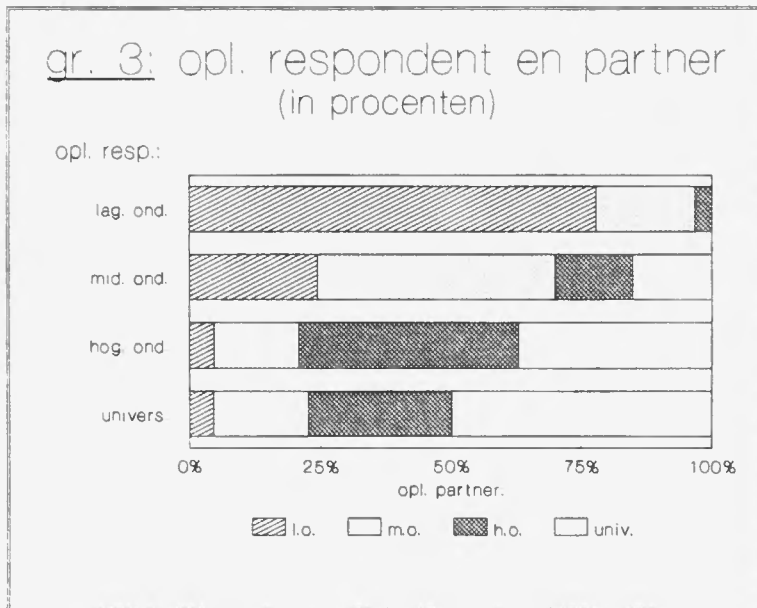
	Aantal	
	abs.	rel.
* lager onderwijs	84	31%
* middelbaar onderwijs	106	40%
* hoger onderwijs	49	18%
* universitair onderwijs	29	11%
totaal	260	100%

Tabel 10: Opleiding partner.

	Aantal	
	abs.	rel.
* lager onderwijs	74	35%
* middelbaar onderwijs	64	29%
* hoger onderwijs	40	18%
* universitair onderwijs	41	18%
totaal	219	100%

Het nivo van de opleiding van de partner vertoont vaak grote overeenkomsten met het nivo van opleiding van de respondent: de respondent heeft meestal een partner met een, qua nivo, praktisch gelijke opleiding; zie gr. 3.

Deze grafiek maakt duidelijk dat van de mensen met een lagere opleiding meer dan 75% een partner heeft met dezelfde opleiding, 20% een partner met een middelbare opleiding en een kleine 5% een partner met een hogere opleiding, enz.

Aan de respondenten is gevraagd om eerst zichzelf en vervolgens hun partner in een bepaalde werksituatie in te delen. De mogelijkheden, waaruit men een keuze kon maken, waren achtereenvolgens:

- 38 of meer uren (per week) betaald werk;
- 20 tot 38 uren (per week) betaald werk;
- minder dan 20 uren (per week) betaald werk;
- (overdag) bezig met huishouden;
- vrijwilligerswerk;
- werkloosheid;
- arbeidsongeschiktheid;
- (vervroegd) gepensioneerd;
- in opleiding.

Achteraf zijn deze 9 mogelijkheden teruggebracht tot een viertal categorieën:

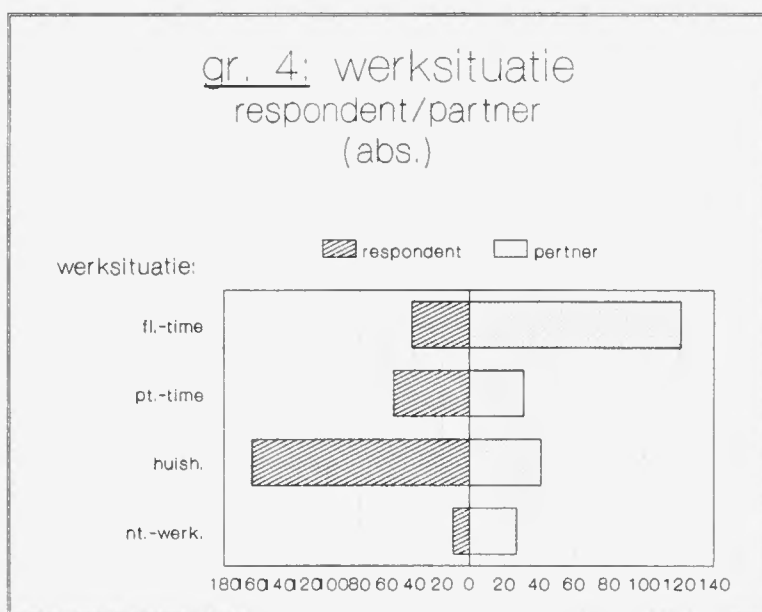
- full-time werkend;
- parttime werkend;
- bezig in huishouding;
- niet of niet-betaald werkend.

Het antwoordpatroon op deze vragen volgt logisch op het eerder vermelde gegeven dat van de respondenten 88% in het gezin de moederrol vervult.

Van deze respondenten is dan ook ruim de helft overdag bezig met het huishouden en is ongeveer een vijfde gedeelte parttime werkzaam.

De partner is meestal de kostwinner, hetzij via een fulltime baan, hetzij via een uitkering.

Grafiek 4 maakt dat duidelijk. In deze grafiek zijn overigens de alleenstaanden niet opgenomen.

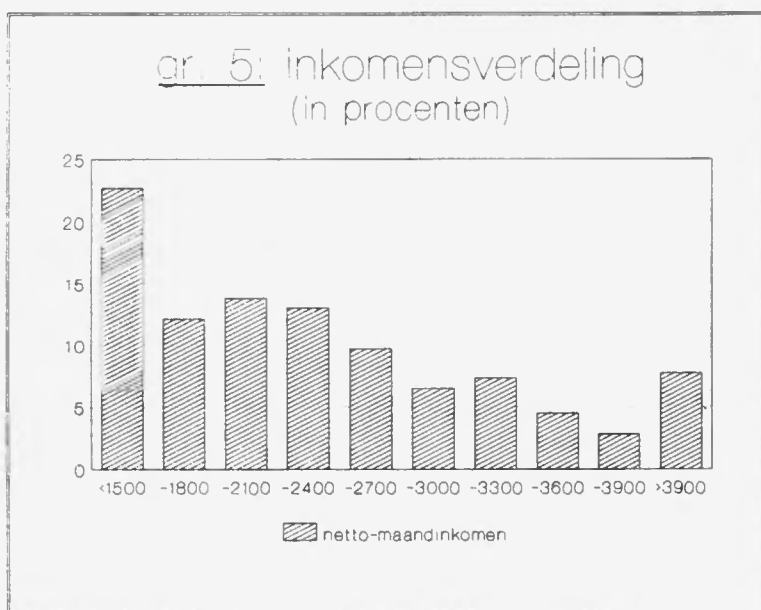

Aan de respondenten is gevraagd naar het maandinkomen: het netto-bedrag dat overblijft als van het bruto-bedrag de belastingen en de sociale lasten zijn afgetrokken.

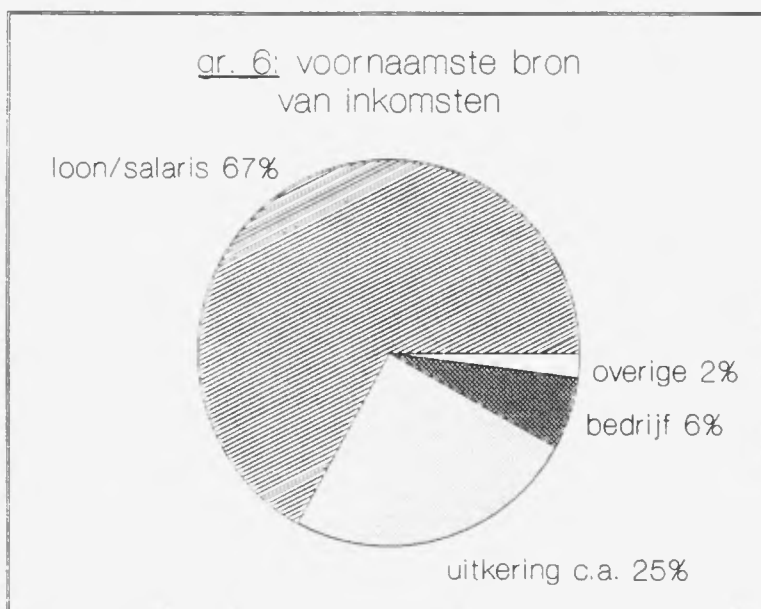
Zaken als kinderbijslag en het vakantiegeld blijven daarbij buiten beschouwing.

Nogal wat mensen hebben een laag inkomen. Bijna een kwart heeft minder dan f 1.500,-- per maand.

Onderstaand grafiek geeft een indruk van de inkomensverdeling:

In de meeste gezinnen wordt dit inkomen verworven uit werk:

Voor zover er nog sprake is van een tweede inkomensbron, betreft dat in bijna 90% van de gevallen loon/salaris.

* Ouders en boeken.

- Kopen.

De meeste ouders kopen wel eens boeken voor hun kinderen: 85% van de respondenten geeft dat te kennen.

Als redenen van het niet-kopen worden vooral genoemd dat boeken te duur zijn, dat je kinderboeken beter bij de bibliotheek kunt lenen en dat op school voldoende (lees)boeken aanwezig zijn. Het aantal boeken dat men koopt, varieert nogal en bedraagt meestal 3 tot 6 boeken per jaar.

- Boekrecensies.

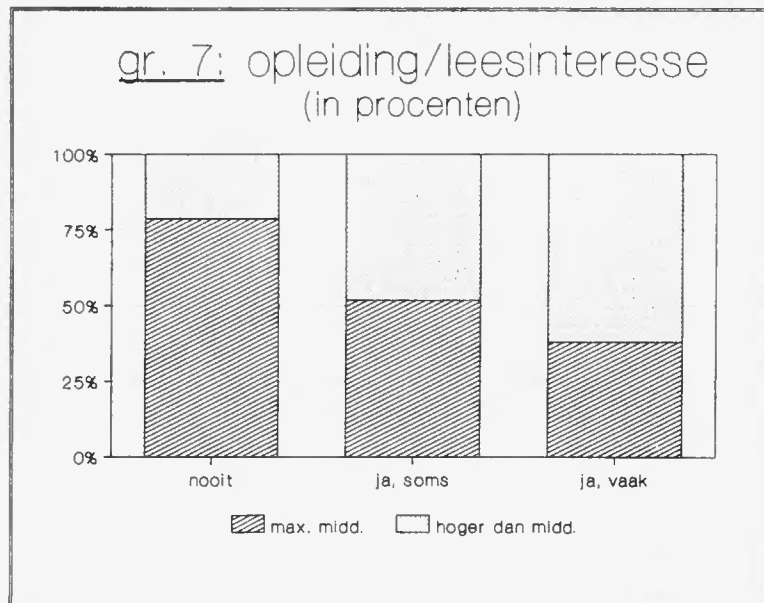
Aan de respondent is gevraagd naar de interesse voor boekrecensies. In tal van kranten, tijdschriften enz. staan regelmatig artikelen over kinderboeken en alles wat daarmee te maken heeft: nieuwe boeken, toegekende prijzen, bekroonde schrijvers, etc.

Ongeveer 20% zegt dat dat soort artikelen niet door de respondent of de partner gelezen wordt. De rest - dus ruim 80% - heeft wel interesse in die publikaties, zij het dat deze belangstelling varieert:

Tabel 11: Interesse relev. artikelen.

resp. leest artikelen	Aantal respondenten	
	abs.	rel.
* ja, vaak	101	36%
* ja, soms	124	44%
* nooit	56	20%
totaal	281 = 100%	

Overigens hangt deze belangstelling van dit soort artikelen sterk samen met de gevolgde opleidingen: hoe hoger de opleiding, hoe vaker respondenten te kennen geven deze artikelen te lezen. Het "zwaartepunt" ligt bij de mensen met een opleiding boven "middelbaar".

- Lenen.

Kinderen zijn vaker lid dan hun ouders. Van alle onderzochte kinderen bleek ongeveer 75% lid te zijn. Het gedeelte respondenten dat zelf lid is, ligt op ongeveer 30%. De meesten van hen zijn niet langer dan 10 jaren lid: 62%. Van de respondenten, die zelf lid zijn, zijn de kinderen relatief vaker lid dan van de respondenten die zelf geen lid zijn: als de ouders lid zijn, is 84% van de kinderen lid; bij niet lid-ouders, ligt dat percentage op 67.

De meeste respondenten maken regelmatig gebruik van de bibliotheek. Ongeveer 70% komt er minstens een keer per maand.

Het al dan niet lid zijn speelt hierbij geen rol. Van de niet-leden maakt toch bijna 70% gebruik van de bibliotheek. Het doel van het bezoek is voor hen dan meestal het lenen ten behoeve van het kind.

Overigens is dit "lenen voor het kind" voor alle gebruikmakende respondenten de hoofdreden van het bezoek. Het voor zichzelf lenen komt op de tweede plaats.

- Tevredenheid.

Aan de gebruikmakende respondenten (70% van alle respondenten) is gevraagd hoe tevreden men is over enkele aspecten van de bibliotheek: over de inrichting ervan, over het personeel, over de boeken, over het gebouw, etc. Achtergrond van de vragen is het lenen voor c.q. door hun kinderen. De antwoorden hebben dan ook enkel betrekking op de jeugdbibliotheek, op de jeugdafdeling, etc.

Over het algemeen is men in de drie filialen redelijk tevreden. Aangekend dient echter te worden dat vooral in het voedingsgebied Hengstdal nogal wat mensen wonen die ook gebruik maken van de Centrale Bibliotheek. Hun "tevredenheid" geldt dus voor een deel datgene wat te maken heeft met de Lindenberg. Dit vindt uiteraard zijn weerslag in bijvoorbeeld de (on)tevredenheid over parkeermogelijkheden bij dat gebouw.

Tabel 12: Tevredenheid in procenten.

met betrekking tot	tevreden	gaat wel	ontevreden	
* bereikbaarheid	91	7	2	100%
* openingstijden	67	24	9	100%
* parkeermogelijkheden	72	16	12	100%
* inrichting gebouw	77	19	4	100%
* bewegwijzering	80	17	2	100%
* toestand boeken	83	14	3	100%
* deskundigheid personeel	90	9	1	100%
* inzet van het personeel	90	9	1	100%
* behandeling door pers.	94	6	0	100%

Uit dit overzicht blijkt dat, zo gauw de mensen bij de boeken zijn, de tevredenheid groeit.

Voordat het echter zover is, hebben ze soms al wat onbevredigende situaties ontmoet: de openingstijden, het parkeren, de inrichting, etc. De respondenten die minder tevreden waren over sommige aspecten, zijn in de gelegenheid gesteld om in het kort hun klacht te omschrijven. Ongeveer 50 klachten en opmerkingen zijn op deze wijze verzameld. Bij het interpreteren van het hierna volgende overzicht dient men te bedenken dat de klachten/opmerkingen betrekking hebben op het filiaal, waarvan de betreffende respondent gebruik maakt: ze gelden dus soms voor een ander dan de bij het onderzoek betrokken filialen. Volgens de antwoorden gaat het in die gevallen meestal om de Centrale Bibliotheek.

De klachten en opmerkingen konsentreren zich rond de volgende onderwerpen:

. Openingstijden.

Over de openingstijden is niet iedereen tevreden. Vooral ouders met nog niet schoolgaande kinderen vinden het een gemis dat ze niet op ochtenden in de jeugdafdelingen terecht kunnen.

"Tweeverdieners" zouden graag op zaterdag terecht kunnen.

Voor een aantal respondenten zou het al prettig zijn als jeugdboeken in ieder geval ingeleverd zouden kunnen worden bij de volwassenenafdeling, ter voorkoming van leentijdoverschrijding.

Een respondent vraagt of er mogelijkheden zijn om jeugdafdelingen in de vakanties vaker open te stellen.

Resteert nog het verzoek om bij het opzetten van de voorleesuren rekening te houden met de "middagdutjes" van jongere kinderen!

. Inrichting.

Veel mensen vallen (soms letterlijk) over het trappen lopen dat in sommige bibliotheken gedaan moet worden om de jeugdafdeling te kunnen bereiken. Vooral met kleine kinderen (al dan niet in een kinderwagen) is het niet gemakkelijk en levert vaak gevaarlijke situaties op.

Enkele respondenten vinden de aankleding niet uitnodigend en missen bijv. een zitje.

Een logische volgorde bij de B- en C-boeken wordt gemist; een andere respondent vindt het niet leuk dat de boeken voor de kleinsten (onder de 4 jaar) door elkaar staan.

Daarnaast worden nog opmerkingen gemaakt over de boektoestand ("soppen, die plastic kaften"), het personeel ("lief, begripvol"), over meer parkeermogelijkheden voor fietsen en over ruziezoekende jongeren, die zich rond het filiaal ophouden.

. De boekenkollekties.

De meeste respondenten vinden dat er voldoende keuze in kinderboeken is in het filiaal dat zij bezoeken, 90%.

Volgens de overige 10% zou de bibliotheek:

- . ook over boeken met geluidscassettes moeten beschikken;
- . meer boeken moeten hebben voor beginnende lezers;
- . meer exemplaren per titel moeten hebben;
- . nieuwe uitgaven meteen in het assortiment moeten hebben;
- . meer informatie moeten kunnen bieden in de vorm van (kinder)-encyclopedieën;
- . ook boeken moeten aanbieden die een "alternatieve" achtergrond hebben (bijv. antroposofisch, humanistisch);
- . in het algemeen meer keuzemogelijkheden moeten bieden.

- Legitimatie en pasfoto.

Om lid te kunnen worden is het noodzakelijk dat er een persoons- en adreslegitimatie plaatsvindt. Voor slechts 1% is dit een reden om de kinderen (en zichzelf) geen lid te laten worden. 15% Van de respondenten vindt het vervelend, "maar het moet nu eenmaal".

De rest (84%) maakt het niet uit of snapt niet dat men zich daar druk om kan maken.

3.3. Resultaten per filiaal.

3.3.1. Vooraf.

Al eerder is vermeld dat de resultaten van het onderzoek op tweeërlei wijze gepresenteerd kunnen worden: op het nivo van de 3 filialen samen en op het nivo van de filialen afzonderlijk; bij het trekken van de steekproef is daar immers rekening mee gehouden.

In dit tweede gedeelte zal een aantal van de bevindingen uit het eerste gedeelte terugkomen, niet alleen als een gegeven maar ook om aan te geven in hoeverre filialen onderling afwijken.

Deze beschrijving zal, waar nodig, aangevuld worden met andere gegevens op filiaalnivo.

3.3.2. Kinderen en boeken.

* Wijze van verkrijgen.

Zoals al eerder is aangeduid zijn kopen, lenen en krijgen de drie voor- naamste wijzen om in het bezit van boeken te komen.

Onderling verschillen de drie filialen wat dit betreft nauwelijks, zie daarvoor de volgende tabel:

Tabel 13: Wijze van verkrijgen (rel.).

	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
* kopen	35%	34%	33%
* lenen	42%	38%	39%
* krijgen	23%	28%	28%
totaal	100%	100%	100%

Het gegeven dat in het Willemskwartier wat minder vaak boeken "gekregen" worden (-5%) komt overeen met de bevinding dat ouders in deze wijk minder gauw boeken kopen voor hun kinderen. Lenen is favoriet.

Ter vergelijking:

Tabel 14: Ouders kopen boeken (rel.).

	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
* ja	75%	94%	83%
* nee	25%	6%	17%
totaal	100%	100%	100%

* Eerste kennismaking.

De wijze waarop de kinderen in de verschillende werkgebieden voor de eerste keer met de bibliotheek in contact gekomen zijn, verschilt nogal. Opvallend is de rol die de school speelt: in het Willemskwartier is ruim een derde de eerste keer via school in contact gekomen met de bibliotheek. Ook gaan in die wijk de kinderen vaker met broer en/of zus mee. Bij de andere filialen verloopt de eerste kennismaking vooral via de ouders c.q. verzorgers of het hele gezin.

Tabel 15: Eerste kennismaking (rel.).

via	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
ouders/hele gezin	39%	87%	86%
broer/zus	25%	3%	4%
vriend(innetjes)	2%	1%	0%
school	35%	6%	8%
anders	1%	3%	2%
	100%	100%	100%

* Lidmaatschap.

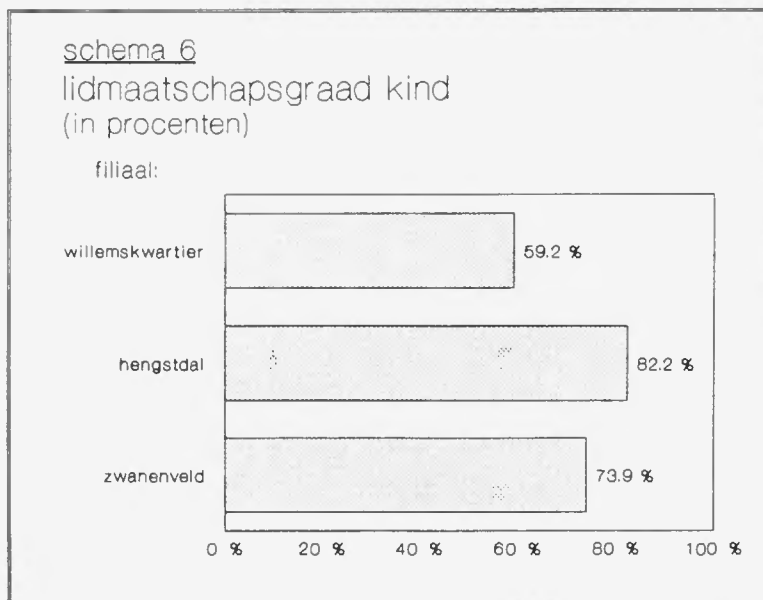
Het percentage kinderen dat lid is van de Openbare Bibliotheek, verschilt per filiaal. Voor de drie filialen te zamen ligt dat getal, zoals eerder aangeduid, op 75%.

Het Willemskwartier blijft daar onder, Hengstdal blijft daar boven.

Dit komt ongeveer overeen met de gegevens van de bibliotheek. Alleen in Hengstdal blijken meer kinderen lid te zijn dan uit de gegevens van het filiaal duidelijk wordt. De reden daarvoor is, dat nogal wat kinderen in Hengstdal als lid staan ingeschreven bij de centrale bibliotheek en dus niet als lid in de administratie van het filiaal Hengstdal voorkomen.

Naar schatting gaat het om ruim 1/3 van het aantal respondenten uit Hengstdal.

Onderstaand schema geeft aan in hoeverre de ledenaantallen per filiaal verschillen (op basis van onderzoeksgegevens).

* Argumenten lidmaatschap.

In al de drie werkgebieden wordt door de ouders/verzorgers de ontwikkeling van het kind als belangrijkste argument voor het lid-worden genoemd.

Onder de noemer "ontwikkeling" zijn drie argumenten samengevat: de algemene ontwikkeling, het kennis maken met de bibliotheek en het kunnen beschikken over geschikte boeken.

Voor de ouders/verzorgers in Hengstdal en Zwanenveld is dat voor meer dan 50% reden om hun kind lid te laten worden.

Willemskwartier blijft daar zo'n 10% bij achter. In het Willemskwartier wordt daarentegen vaker dan bij de andere twee filialen de invloed van school als reden voor het lidmaatschap genoemd.

Tabel 16: Argumenten lidmaatschap kind (rel.).

	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
ontwikkeling kind	43%	54%	52%
kind vraagt er zelf om	29%	23%	27%
praktische redenen (zie schema 4)	29%	21%	20%
school dringt erop aan	10%	3%	--
	100%	100%	100%

* Redenen niet-lidmaatschap.

Aan de ouders/verzorgers van de niet-leden is gevraagd waarom hun kinderen geen lid zijn. In het Willemskwartier (waar de meeste niet-leden zitten) wordt meestal als antwoord gegeven dat het kind er niet om vraagt, dat lenen net zo goed kan via anderen uit het gezin en dat de school voldoende boeken heeft.

Bij de andere twee filialen wordt als belangrijkste argumenten gegeven dat lenen net zo goed kan via anderen uit het gezin en dat er genoeg boeken in huis voorhanden zijn.

* De duur van het lidmaatschap.

In het Willemskwartier zijn bijna alle leden (95%) voor de eerste keer lid. Bij de andere twee filialen is tussen de 15 en 20% van de leden al een keer eerder lid geweest - bij hetzelfde of bij een ander filiaal. Verhuizing of een niet-tijdige verlenging zijn meestal de argumenten om tot een vernieuwd lidmaatschap over te gaan.

Op dit gegeven sluit aan dat in het Willemskwartier de meeste "jonge" leden wonen. In deze wijk is de gemiddelde duur van het lidmaatschap 2,1 jaar; in Zwanenveld 2,6 en in Hengstdal zelfs 3,0 jaar.

* Gebruikmaking.

In al de drie filialen maken de kinderen in gelijke mate gebruik van de voorzieningen van de bibliotheek: ruim 70% bezoekt de bibliotheek wel eens, lid of geen lid.

De frekwentie echter, waarmee dit gebeurt, varieert per filiaal.

In het Willemskwartier bezoeken de kinderen vaker de bibliotheek dan in de andere twee filiaalgebieden. Bijna de helft komt iedere week in het Willemskwartier-filiaal, terwijl bij de andere twee de nadruk ligt op drie- à vierwekelijkse bezoeken.

Tabel 17: Gebruikmaking (rel.)

	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
elke week mini maal 1 x	47%	25%	29%
1 à 2 keer per maand	40%	66%	70%
niet maandelijks	13%	9%	1%
	100%	100%	100%

Het doel van het bezoek betreft in eerste instantie het lenen van boeken: dat geldt voor bijna alle kinderen die in de bibliotheek komen.

Van andere voorzieningen wordt veel minder gebruik gemaakt. Deze gebruikmaking wijkt nauwelijks af van die van de drie filialen te zamen; zie daarvoor tabel 10.

Wel dient vermeld te worden dat de kinderen uit het Willemskwartier en het werkgebied van het filiaal Hengstdal meer meedoen met het voorlezen en dat in het Willemskwartier relatief meer kinderen in de bibliotheek komen om aan activiteiten mee te doen en om er zelf te lezen.

3.3.3. De ouders/verzorgers.

* Lidmaatschap.

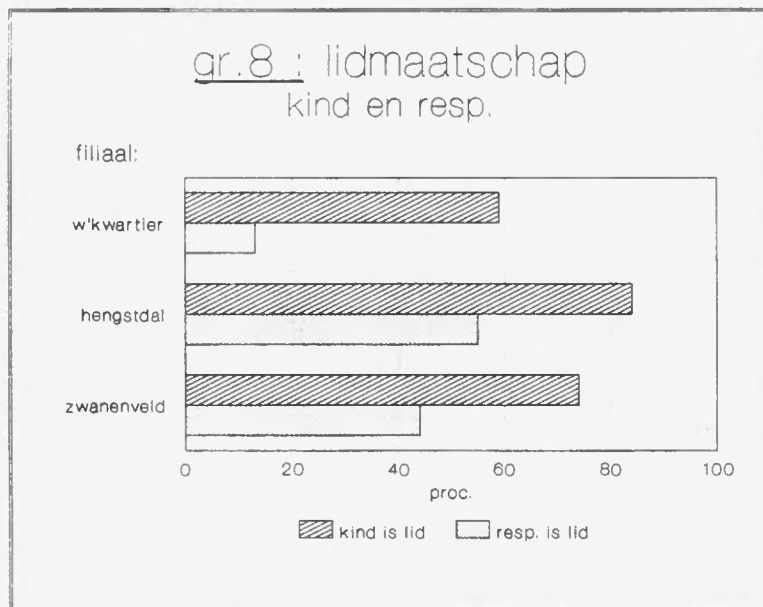
In het filiaal Hengstdal wonen de meeste ouders/verzorgers die ook lid van de bibliotheek zijn, ruim de helft.

De meesten van hen zijn al geruime tijd lid. Ouders in het Willemskwartier zijn het minst vaak lid; bovendien zijn zij meestal minder lang lid dan in de andere twee wijken.

Tabel 18: Lidmaatschap ouders/verzorgers (rel.).

	Willemskwartier	Hengstdal	Zwanenveld
geen lid	87%	45%	55%
wel lid, ged. 1-8 jr.	7%	13%	18%
wel lid, ged. 8-16 jr.	5%	17%	11%
wel lid, ged. 16-24 jr.	1%	18%	9%
wel lid, ged. 24-30 jr.	0%	7%	7%
	100%	100%	100%

De gemiddelde duur van het lidmaatschap bedraagt bij filiaal Willemskwartier 6 jaar; bij de filialen Hengstdal en Zwanenveld 12 resp. 10 jaar. In hoeverre het lidmaatschap van de ouder qua aantal afwijkt van dat van de kinderen, blijkt uit de volgende grafiek, waarin beide gegevens verwerkt zijn.

* De gebruikmaking van de bibliotheek door ouders/verzorgers.

De gebruikmaking sluit aan bij het antwoordpatroon met betrekking tot het lidmaatschap. Van de respondenten in het Willemskwartier maakt een kleine 40% (lid of geen lid) geen gebruik van de bibliotheek.

Bij de andere twee filialen ligt dat percentage aanzienlijk lager, nl. tussen de 10 en 20%. Deze twee filialen worden bovendien regelmatig bezocht dan het filiaal Willemskwartier: 90% van de bezoekers komt minstens één keer per maand.

In het Willemskwartier komt 70% van de respondenten iedere maand minstens één keer. Het minder vaak lid zijn heeft hier natuurlijk zijn invloed op. Omdat de ouders/verzorgers in het Willemskwartier zelf minder vaak lid zijn, bezoeken zij voor zichzelf minder vaak de bibliotheek: niet om te lenen, niet voor informatie.

Hun bezoek geldt dan ook voornamelijk het lenen ten behoeve van het kind en het verzamelen van info voor het kind.

Bij de andere filialen komt men vaker in de bibliotheek om voor zichzelf dingen te doen: meer dan 80% van de gebruikers leent boeken voor zichzelf; in het Willemskwartier ligt dit percentage een stuk lager: op 40%.

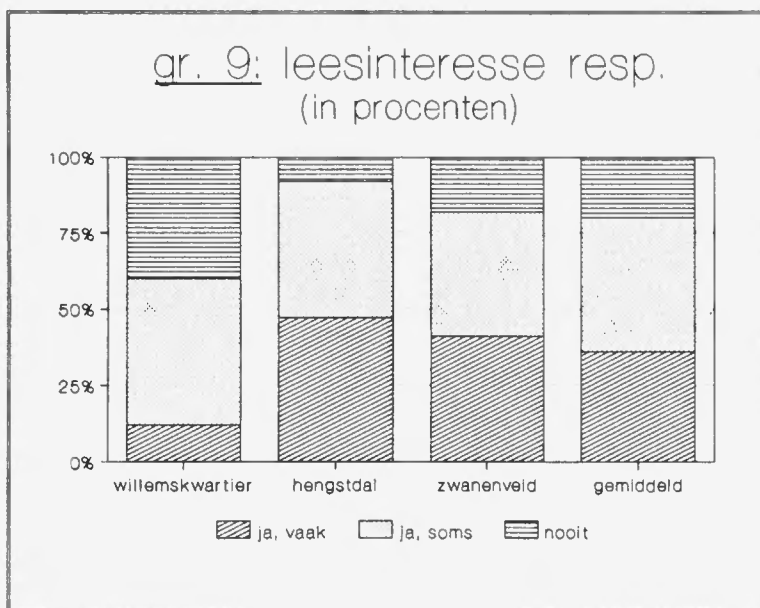
* De leesinteresse.

De interesse van de ouders/verzorgers voor het lezen van boekrecensies varieert sterk per wijk.

In feite is dit te verwachten, omdat de interesse samenhangt met de opleiding (zie grafiek 7) en omdat, zoals we nog zullen zien, op haar beurt ook weer sterk varieert naar gelang van de wijk.

De groep mensen die "soms" deze recensies leest, is relatief gezien in alle drie de wijken even groot. Verschil zit vooral in de "ja" en "nooit" categorieën. Daarin wijkt vooral de wijk Willemskwartier af van het "gemiddelde".

Grafiek 9 maakt dit duidelijk.

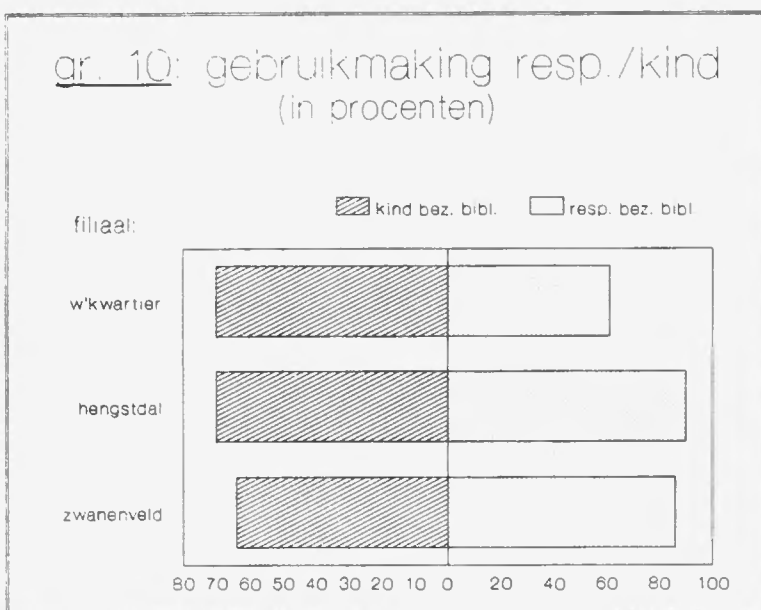

* Gebruikmaking respondent/kind.

Als we per filiaal de mate van gebruikmaken van de Openbare Bibliotheek door ouders/verzorgers vergelijken met die door hun kind(eren), dan kunnen we konstateren dat in het Willemskwartier de kinderen de bibliotheek meer bezoeken dan hun ouders/verzorgers.

Van de kinderen maakt daar 70% gebruik, van de ouders ruim 60%.

Bij de beide andere filialen zijn de rollen omgedraaid: ouders komen vaker in de bibliotheek dan hun kinderen. Het verschil bedraagt in beide gevallen ongeveer 20% (zie grafiek 10).

Uiteraard draagt het verschil in lidmaatschapscijfers hiertoe bij: grafiek 8 laat dit verschil zien.

Gevolg hiervan is echter wel, dat ouders in het Willemskwartier relatief vaker met hun kind(eren) meegaan om voor hun kind(eren) boeken te lenen.

* De tevredenheid.

Over het algemeen is men in het Willemskwartier tevredener over de bibliotheek dan bij de andere twee filialen.

Zwanenveld sluit in deze reeks de rij. Waar men hier vooral minder tevreden over is, zijn de openingstijden, de bewegwijzering en de toestand waarin de boeken verkeren.

Tevredenheid over de boekkollektie is in al de drie filialen praktisch gelijk. Rond de 90% heeft geen opmerkingen over het aanbod.

* Legitimatie.

Om lid te kunnen worden dient men o.a. een pasfoto af te geven en een persoons- en adreslegitimatie te verschaffen.

In het Willemskwartier stuit noch de inlevering van de pasfoto, noch de legitimatie op grote bezwaren.

Bij de andere twee filialen hebben meer mensen (lid of geen lid) moeite daarmee: rond de 20%.

Overigens is het slechts zelden een reden voor ouders/verzorger om hun kind geen lid te laten worden: hooguit 1%.

3.3.4. De gezinssituatie.

Niet alleen voor wat betreft het lidmaatschap en de gebruikmaking van kinderen en ouders/verzorgers wijken de drie werkgebieden van elkaar af. Dit geldt ook voor de gezinssituatie: omvang, inkomensklasse, opleidingsniveau ouders enz.

* Aantal leden per gezin.

In het Willemskwartier beperkt het lidmaatschap zich meestal tot de ouders en/of het onderzochte kind. In Hengstdal en Zwanenveld zijn in 65% van gezinnen, waarvan de ouders en/of het kind lid zijn/is, ook nog andere gezinsleden lid van de bibliotheek. In Zwanenveld gaat het daarbij meestal om èèn persoon; in Hengstdal vaak om twee personen-extra per gezin.

* Leeftijd en aantal kinderen.

De respondenten in het Willemskwartier zijn jonger dan die bij de andere twee filialen. De gemiddelde leeftijd ligt op 32,6 jaar, tegenover 36,6 en 35,1 in Hengstdal resp. Zwanenveld.

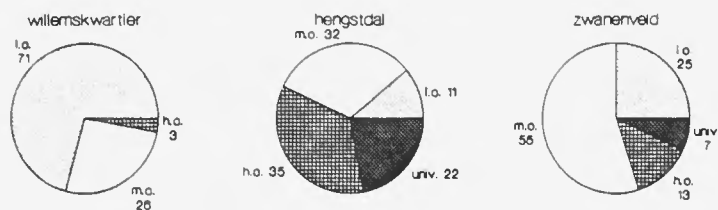
Het gemiddeld aantal kinderen per gezin is het hoogst in het Willemskwartier: 2,4; voor de andere twee gebieden bedraagt dat getal 2,2.

* Opleiding respondent en partner.

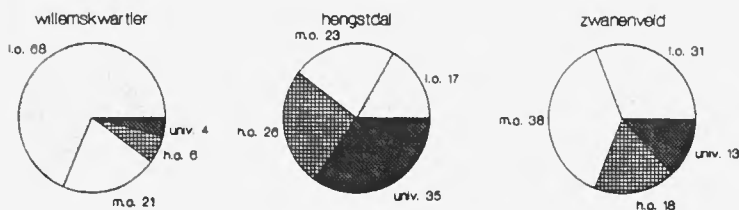
De ouders bij de filialen Hengstdal en Zwanenveld hebben hogere opleidingen voltooid dan de ouders in het Willemskwartier.

In de laatstgenoemde wijk heeft 71% van de respondenten en 68% van de partners maximaal een lagere opleiding afgerond. Bij de twee andere filialen liggen deze percentages tussen de 10 en 30. De meeste hoogopgeleiden wonen in het werkgebied van het filiaal Hengstdal. Onderstaande grafieken verduidelijken dit nog eens:

gr. 11a: opleiding respondenten
(in procenten)

gr. 11b: opleiding partners
(in procenten)

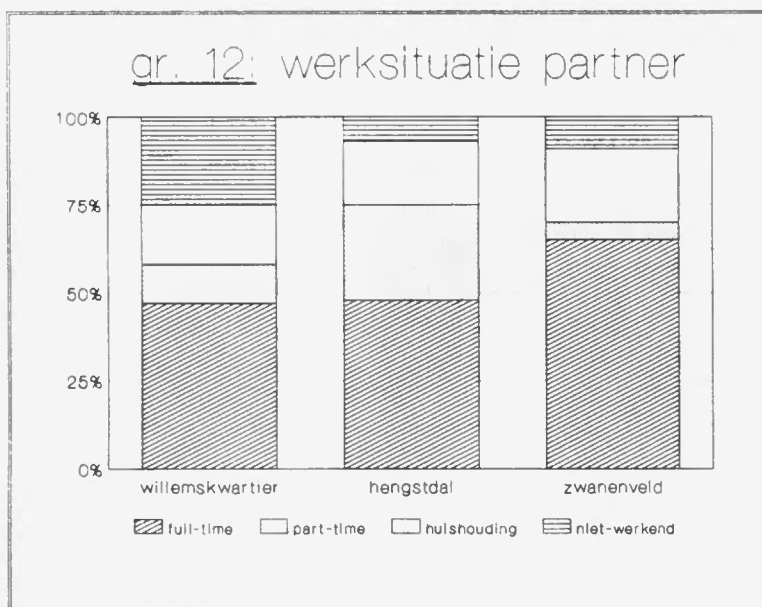

Een beroepsgerichte opleiding volgen respondent en hun partners vooral in het werkgebied van het filiaal Hengstdal: ongeveer 15%. In de andere gebieden ligt dat cijfer lager: voor beide gemiddeld 7%.

* De werksituatie.

De respondent in het Willemskwartier is meestal degene die overdag het huishouden doet: bijna drie kwart van de respondenten.

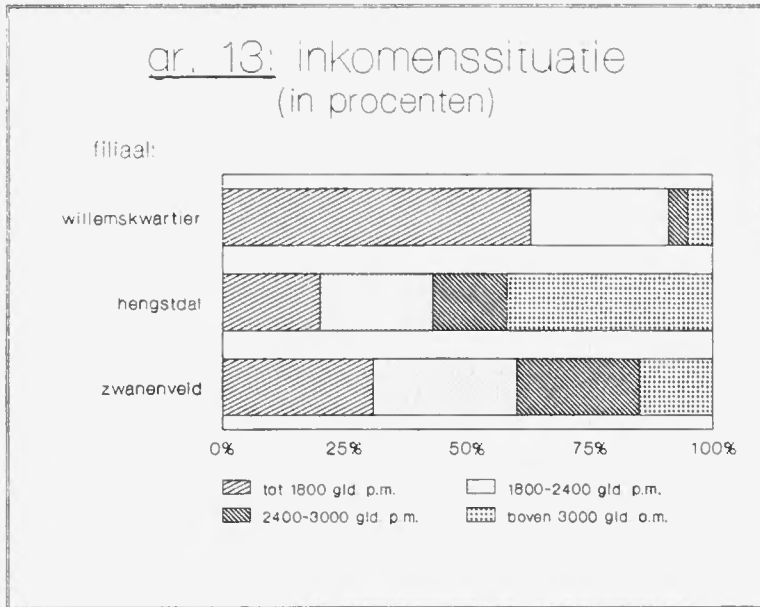
In Zwanenveld en vooral in Hengstdal heeft de respondent een parttime baan. De partner is m.n. meestal de kostwinner - hetzij via betaald werk, hetzij via een uitkering. Dat laatste geldt met name voor het Willemskwartier.

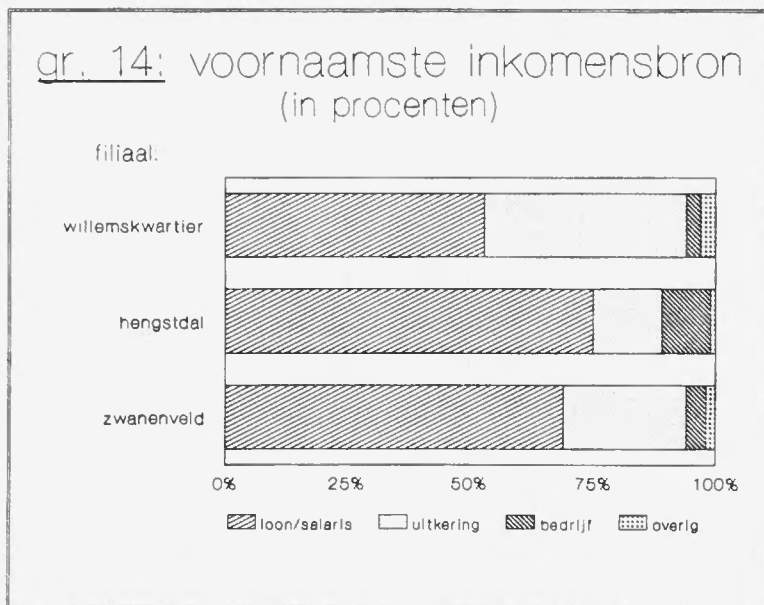
* Inkomenssituatie.

Zoals al verwacht kan worden uit de gegevens met betrekking tot opleiding en werksituatie zijn de inkomens in het Willemskwartier het laagst.

Het gemiddelde inkomen bedraagt hier f 1.800,--, in Zwanenveld f 2.250,-- en in Hengstdal f 2.750,--. Het gaat, zoals al eerder vermeld, om het netto-inkomen, dus zonder subsidie, kinderbijslag e.d. Onderstaande grafiek maakt de verschillen in de inkomenssituaties per wijk duidelijk:

Als belangrijkste bron van inkomen wordt in Hengstdal door 70% van de respondenten loon c.q. salaris genoemd. In het Willemskwartier is dat eveneens de belangrijkste inkomstenbron, maar in mindere mate (53%). In 43% van de gezinnen wordt daar een uitkering als voornaamste bron genoemd.

4. Samenvatting en konklusie.

In dit onderzoek ging het om een tweetal vragen:

- a. In welke mate maken kinderen gebruik van de voorzieningen van de Openbare Bibliotheek?
- b. Welke factoren spelen een rol bij het al dan niet lid zijn van de bibliotheek?

Ad a.

Over de beantwoording van de eerste van deze twee vragen kunnen we kort zijn. Bij de interpretatie van de antwoorden dient men echter wel steeds te bedenken, dat de resultaten afkomstig zijn van een onderzoek onder kinderen, die wonen binnen de werkgebieden van de drie bij het onderzoek betrokken filialen: Willemskwartier, Hengstdal en Zwanenveld. Daarmee is niet gezegd dat de resultaten niet voor geheel Nijmegen zouden kunnen gelden: sommige antwoorden zijn zo duidelijk en vanzelfsprekend dat aangenomen mag worden dat ze in ieder geval voor vergelijkbare filialen kunnen gelden.

Boeken voor kinderen in de leeftijd van vijf tot en met acht jaar worden meestal geleend. In bijna 40 procent van de gegeven antwoorden blijkt "lenen" de meest gebruikte wijze te zijn om in het bezit te komen van kinderboeken. Voor "kopen" ligt dat cijfer op 34 procent, voor "krijgen" op 27 procent.

Het lenen vindt meestal plaats bij de openbare bibliotheek. Voor een klein deel geldt de school als alternatief.

De lidmaatschapsgraad in deze leeftijdskategorie ligt vrij hoog: 74 procent van de kinderen is lid van de bibliotheek.

Veel kinderen maken regelmatig gebruik van de voorzieningen van de bibliotheek: 66 procent.

Het hoofddoel van het bezoek is het lenen van boeken voor zichzelf: voor 97 procent van de gebruikers. Van de andere voorzieningen wordt veel minder gebruik gemaakt, ongeacht de frequentie waarmee deze diensten en activiteiten aangeboden c.q. opgezet worden. Voor 15 procent is het lenen van tijdschriften het doel van het bezoek, voor 14 procent het meedoen aan activiteiten, voor 12 procent het zelf lezen, voor 12 procent het voorlezen, voor 9 procent het bezoeken van tentoonstellingen en voor 7 procent het inzien van naslagwerken voor kinderen. Vier procent van de gebruikers tenslotte gaat naar de bibliotheek om andere kinderen te ontmoeten.

Of kinderen lid zijn of niet, speelt bij de gebruikmaking vooral een rol bij het lenen - een handeling waarvoor een lidmaatschapskaart verplicht is. Van de leden is voor 98 procent het lenen van boeken het doel van het bezoek, bij niet-leden ligt dat percentage op 84. Niet-leden maken op hun beurt wat meer gebruik van voorzieningen als de door de bibliotheek georganiseerde activiteiten, tentoonstellingen en voorlezen.

Het hoofddoel van het bezoek (het lenen) bepaalt in grote mate de frequentie van dat bezoek: de meeste kinderen (93% van de gebruikers) komen minimaal een maal per maand in de bibliotheek.

Van de kinderen die zelf hun eigen kaart niet gebruiken of die geen lid zijn, zeggen nogal wat ouders voor hun kind te lenen.

Er blijft echter een groep over van ongeveer 20 procent van het totaal onderzochte kinderen, die geen lid is van de bibliotheek en geen gebruik ervan maakt, direkt noch indirekt.

Het beëindigen van het lidmaatschap komt in deze leeftijdsgroep voor, zowel bij leden als bij de niet-leden. Zestien procent van alle onderzochte kinderen is al een keer (eerder) lid geweest. Het niet-tijdig verlengen van het lidmaatschap en een verhuizing (uit een andere stad of - binnen Nijmegen - uit een andere wijk) zijn de meest voorkomende redenen voor een beëindiging.

Ad b.

Het beantwoorden van de tweede vraag (naar de beïnvloedende factoren) vergt meer tijd.

In het onderzoek is een aantal factoren aan de orde gesteld, waarvan op voorhand verwacht zou kunnen worden dat ze van invloed zijn op het lidmaatschap en gebruikmaking. Daarnaast zijn de respondenten in staat gesteld om daar eigen aanvullingen aan toe te voegen.

Uit het onderzoek blijkt dat er nogal wat verschillen bestaan tussen de werkgebieden van de drie bij het onderzoek betrokken filialen.

In deze paragraaf passeren die verschillen nog eens de revue, alsmede de vraag of deze verschillen op toeval berusten.

Het onderzoek maakt duidelijk dat het Willemskwartier nogal vaak een minder of meer afwijkende positie inneemt ten opzichte van de twee andere filialen. Voorbeelden daarvan zijn de volgende onderzoeksgegevens:

- . eerste kennismaking verloopt vaker via school;
- . kinderen zijn over het algemeen sinds kortere tijd lid dan vergelijkbare groepen bij andere filialen;
- . achtergrond voor lidmaatschap is vaker de aanrang vanuit school;
- . ouders zelf zijn vaker geen lid;
- . ouders kopen minder vaak boeken;
- . ouders nemen minder vaak kennis van recensies.

Ondanks de verschillen in omstandigheden, is in het Willemskwartier toch een groot deel van de kinderen in deze leeftijdsgroep lid van de bibliotheek: zo'n 60%, - ook al ligt dit percentage onder het gemiddelde van de twee andere filialen (75%) te zamen.

Spelen de hierboven gesignaleerde verschillen tussen de filialen dan een ondergeschikte rol bij de beslissing om kinderen al dan niet lid te laten worden van de bibliotheek?

Om die vraag te kunnen beantwoorden, moeten we weer terug naar de verschillen tussen de filialen.

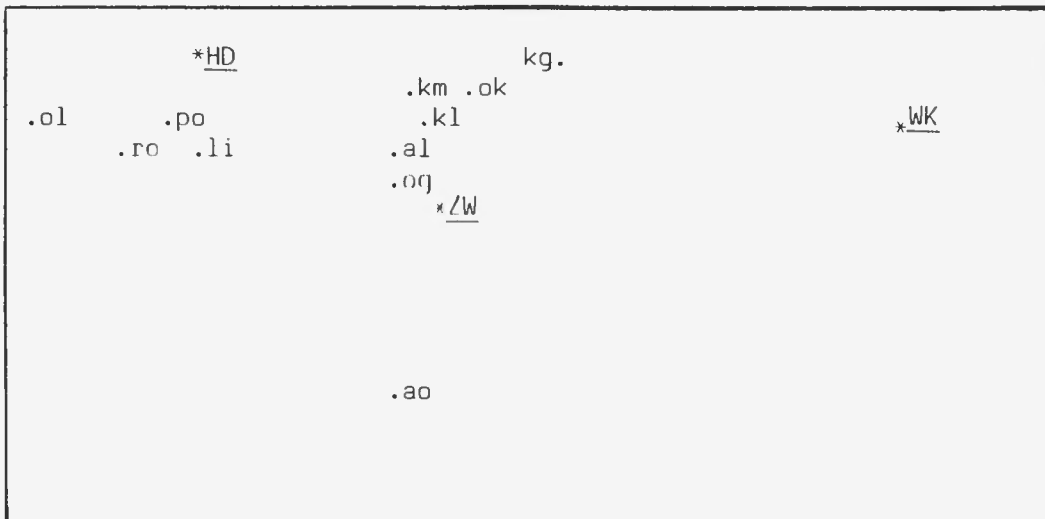
Uit het onderzoek blijkt, dat er in de werkgebieden van de filialen van Hengstdal en Zwanenveld bij sommige gezinnen bepaalde antwoordpatronen meer voorkomen dan in het Willemskwartier. Het gaat daarbij om die gezinnen met een kind dat lid is van en/of gebruik maakt van de Openbare Bibliotheek. In die gezinnen kun je als het ware een meer op het lezen c.q. het boek gerichte cultuur afleiden, een bepaalde wijze van omgaan met boeken en lezen.

Deze kultuur uit zich in een aantal kenmerken, dat in deze werkgebieden in meer of mindere mate sterker aanwezig is dan in het Willemskwartier.

- . ouders zijn vaker en meer geïnteresseerd in artikelen over (schrijvers van) kinderboeken;
- . ouders kopen vaker boeken voor de kinderen - naar men mag aannemen ook voor andermans kinderen;
- . kinderen krijgen vaker boeken als kado;
- . de eerste kennismaking met de bibliotheek verloopt voor de kinderen meestal in gezinsverband: het kind gaat gewoon mee;
- . als argumentatie voor het lidmaatschap wordt meestal de algemene ontwikkeling van het kind genoemd, vaker dan invloeden van buitenaf of zaken van meer praktische aard. Ook de vraag of de wil van het kind wordt minder vaak genoemd: lid worden van de bibliotheek hoort erbij en dat doe je gewoon;
- . het omgekeerde geldt in feite voor het aangeven waarom kinderen geen lid zijn: niet omdat het kind niet wil, maar omdat lenen net zo goed kan via iemand anders uit het gezin, of omdat er voldoende boeken in huis voorhanden zijn;
- . als kinderen vanwege een verhuizing het lidmaatschap moeten beëindigen, gaan ze bij het "nieuwe" filiaal vaker een nieuw lidmaatschap aan;
- . kinderen die lid zijn, zijn meestal al een paar jaren lid. Met andere woorden: kinderen worden op jongere leeftijd lid. Uiteraard neemt de duur van het lidmaatschap toe naarmate de kinderen ouder worden;
- . de ouders zelf zijn vaak lid. Bovendien zijn zij, als ze lid zijn, dat al sinds geruime tijd;
- . ouders zelf maken meer gebruik van de bibliotheek, zowel voor henzelf als voor de kinderen;
- . ouders zijn kritischer ten aanzien van de bibliotheek. Dit uit zich in minder tevredenheid ten aanzien van het gebouw zelf, ten aanzien van het personeel, ten aanzien van de kollektie en ten aanzien van de legitimatieplicht;
- . in het gezin zijn vaker nog anderen dan de ouders en/of het kind lid.

Al deze kenmerken maken deel uit van een bepaalde kultuur, een wijze van omgaan met boeken en lezen, waartoe ook het lidmaatschap van het kind c.q. de kinderen behoort.

Met behulp van de computer bestaat de mogelijkheid om deze elementen of kenmerken met elkaar te combineren en in kaart te brengen. Als we dat doen, ontstaat het volgende beeld:

In deze rechthoek zijn drie filialen weergegeven (de drie sterretjes) alsmede een elftal punten, die onderdelen zijn van de bovengenoemde "boekcultuur". Ook is de opleiding van respondent en (eventuele) partner in het beeld opgenomen.

Hoe moet dit schema gelezen worden?

Ieder punt (een kenmerk dus van de filialen) heeft een bepaalde afstand ten opzichte van elk van de sterretjes, de drie filialen.

Deze afstand komt overeen met de mate waarin het betreffende kenmerk bij de respectievelijke filialen is vastgesteld. Deze afstand wordt daarbij groter naarmate een kenmerk zwakker is: dus, hoe kleiner de afstand tussen door een punt weergegeven kenmerk en een filiaal is, hoe sterker dat kenmerk in dat filiaal aanwezig is.

De gebruikte afkortingen staan voor:

al: andere leden in het gezin zijn lid;

ao: algemene ontwikkeling geldt als hoofdargument voor het lidmaatschap van het kind;

HD: filiaal Hengstdal;

kg: kind maakt regelmatig gebruik van de bibliotheek;

kl: kind is lid;

km: eerste kennismaking via gezin;

li: leesinteresse bij ouders groot;

og: ouders maken regelmatig gebruik van de bibliotheek;

ok: ouders kopen regelmatig boeken voor hun kind;

ol: ouders zijn lid van de bibliotheek;

op: opleiding partner: hoger en universitair;

or: opleiding respondent: hoger en universitair;

WK: filiaal Willemskwartier;

ZW: filiaal Zwanenveld.

Al deze kenmerken concentreren zich rond de filialen in Hengstdal en Zwanenveld. Alleen de gebruikmaking door het kind is wat beter verdeeld. Ook dit kaartje maakt duidelijk dat er niet een enkel kenmerk is aan te wijzen dat lidmaatschap en gebruikmaking verklaart.

Het gaat om een samenspel van factoren; het onderzoek geeft wel aan in welke richting een verklaring gezocht moet worden en welke factoren in ieder geval een rol spelen.

Een verklaring moet dan ook gezocht worden in de richting van het ontstaan van zo'n "boekcultuur". Men kan zich bijv. afvragen waarom de ouders zelf lid zijn geworden - een van de elementen uit die cultuur.

Dat valt echter buiten het bestek van dit onderzoek. Wat wel uit het onderzoek blijkt, is dat de opleiding van respondent en partner een belangrijke rol speelt. Ook uit ander onderzoek blijkt dat er een relatie is tussen de hoogte van de opleiding en de lidmaatschapsgraad (Kusters, '84). Al de hiervoor beschreven onderscheidende kenmerken variëren in meer of minder sterke mate met het opleidingsnivo van respondent en partner: het koopgedrag, de wijze van verwerven, de leesinteresse, het lidmaatschap van kind, ouders en anderen in het gezin, de argumentatie van het lidmaatschap, de kennismaking (school vs. gezin), de gebruikmaking, de tevredenheid en de houding ten opzichte van de legitimatieplicht.

In de werkgebieden van de filialen Hengstdal en Zwanenveld wonen meer mensen met hogere opleidingen dan in het Willemskwartier, getuige grafiek nr. 11.

De variatie in de "boekcultuur" is daarmee overeenkomstig, zoals eerder gemeld.

Het beeld dat resulteert uit grafiek 11, geldt in feite in gelijke mate voor de eventueel aanwezige partner. Eerder is al gezegd dat mensen met een bepaalde opleiding veelal het leven delen met een partner met nagenoeg gelijke opleiding. Dat laatste is vooral van toepassing als de partner de kostwinner is (vergelijk grafiek nr. 3).

Ondanks de verschillen in "boekcultuur" is in het Willemskwartier toch een redelijk aantal kinderen lid van de bibliotheek, zij het - relatief gezien - in mindere mate dan bij de twee andere filialen. Bovendien maken zij zeer regelmatig gebruik van die bibliotheek.

Blijkbaar is er in die wijk nog een andere stimulans van invloed die de geringere "boekcultuur" in dat gebied neutraliseert en die ertoe leidt dat kinderen lid worden.

Volgens het onderzoek is de enige faktor die daarvoor in aanmerking komt de rol van de school.

In het Willemskwartier waarvan gekonstateerd is dat een "boekcultuur" minder nadrukkelijk aanwezig is, wordt relatief vaker de aandrang vanuit school genoemd als belangrijkste argument om een kind lid te laten worden. Dat noemen geschiedt vaak direkt, maar wellicht ook indirekt via argumenten als "het kind vraagt erom" of "het kind wil het".

Ook bij de eerste kennismaking speelt in dat gebied de school een belangrijker rol of als een alternatief voor het lenen van boeken.

Dit verschil is voor een deel terug te voeren op de extra-inspanningen die de medewerk(st)ers van de in het Willemskwartier aanwezige basisscholen en de bibliotheek samen leveren om kinderen meer vertrouwd te maken met lezen en taal. Bibliotheekgebruik is daar een onderdeel van.

Deze inspanningen zijn mogelijk gemaakt via het zogenaamde "Onderwijsvoor-rangsbeleid", kortweg OVB. Dit op regionaal c.q. lokaal nivo uitgevoerde beleid is erop gericht om de ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen van kansarmen in de samenleving te vergroten. Dit vergroten kan geschieden via een gezamenlijke extra inspanning van onderwijs- en welzijnsinstellingen die in het desbetreffende gebied werkzaam zijn.

Voor die extra inspanningen worden van rijkswege middelen beschikbaar gesteld.

Waar bevinden zich die scholen?

Als we de bij het onderzoek betrokken gebieden bekijken, dan zien we dat de beide basisscholen in het Willemskwartier "OVB-scholen" zijn, terwijl er een derde in de onmiddellijke nabijheid ligt.

Het filiaal Zwanenveld kent in zijn werkgebied niet één OVB-basisschool. In dat gebied liggen in totaal 12 basisscholen. De meest nabije OVB-basisschool ligt in de wijk Meijhorst.

In het werkgebied van het filiaal Hengstdal tenslotte liggen vijf basisscholen, waarvan één school een OVB-school is. Overigens dient hier vermeld te worden dat de filialen zelf wel overheids gelden ontvangen in het kader van het OVB, teneinde extra dingen te kunnen doen.

Het ligt voor de hand te veronderstellen dat naar alle waarschijnlijkheid het Onderwijsvoorrangsbeleid ertoe bijdraagt dat de verschillen in bibliotheekgebruik tussen het filiaal Willemskwartier aan de ene kant en de filialen Hengstdal en Zwanenveld aan de andere kant minder groot zijn.

"Naar alle waarschijnlijkheid", omdat in het onderzoek weliswaar in het Willemskwartier een relatie tussen school en lidmaatschap van de bibliotheek wordt vastgesteld, maar niet dat de rol van de school in feite bepaald wordt door het OVB. Waarschijnlijk is dat echter wel.

Over de effecten van dit beleid op het aantal jeugdleden van een openbare bibliotheek is op lokaal nivo nog niets bekend.

Het verloop van het jeugdledenaantal ¹⁾ in andere OVB-aandachtsgebieden geeft daarvoor in eerste instantie geen aanwijzingen.

Meijhorst (met een OVB-basisschool) vertoont een dalende tendens in het jeugdledental, het Waterkwartier (met in de wijk "Biezen" twee OVB-basisscholen) een stabiele tendens na een lichte stijging.

Over die twee gebieden zijn echter te weinig gegevens voorhanden om te kunnen zeggen dat dankzij het OVB een daling minder hard verloopt of dat een stabilisering zonder het OVB een daling betekend zou hebben. Bovendien speelt het aantal kinderen in de wijk natuurlijk een rol. In het gebied rond Meijhorst is het aantal jongeren (0-14 jaar) tussen 1980 en 1987 gedaald met 40%, in het Waterkwartier met 18%. Ter vergelijking: in het Willemskwartier ligt de daling op 26%, terwijl sprake is van een stijging (+ 35%) in het werkgebied van het filiaal Zwanenveld.

De relatie tussen school en bibliotheek, die in het Willemskwartier blijkbaar wel bestaat, leidt er in die wijk in ieder geval toe, dat kinderen ondanks een minder stimulerende rol van de ouders toch al op jonge leeftijd vertrouwd raken met de Openbare Bibliotheek. In een aantal gevallen leidt dit tot het aangaan van een lidmaatschap en tot een regelmatig bezoek van de bibliotheek.

Een "boekcultuur" levert dat nog niet op, maar het betreffende kind krijgt in ieder geval een kans om bouwstenen daarvoor aan te dragen via het lidmaatschap.

In hoeverre dit op den duur leidt tot een groei van het totale aantal leden (inklusief de volwassenen-leden) is uiteraard ongewis, maar aangenomen mag worden dat een toenemend aantal jeugdleden op den duur ook een toename te zien zal geven van het aantal oudere leden van de Openbare Bibliotheek.

Extra aandacht voor jongeren en jonge leden lijkt dan ook voor de bibliotheek een investering in de toekomst.

Een eerste stap als kind gezet kan ertoe leiden dat men ook op latere leeftijd gebruik blijft maken van de bibliotheek. Jong gedaan is oud geleerd.

1): Zie tabel 2.

Tenslotte.

Om te trachten het aantal jeugdleden te vergroten, staan er voor de openbare bibliotheek verschillende wegen open.

Globaal zijn deze in te delen in twee groepen: factoren die te maken hebben met het stimuleren van zo een lidmaatschap door derden (de school, de ouders, e.d.) en factoren die te maken hebben met de aantrekkelijkheid van de bibliotheek zelf.

Over de eerste groep (de zgn. push-factoren) is in dit verslag al beschreven wat voor rol ze kunnen spelen.

Van de tweede groep (de zgn. pull-factoren) zijn in ieder geval te noemen:

- Het handhaven van de kontributievrijdom.

Uit het onderzoek blijkt niet duidelijk dat het gratis-zijn van het lidmaatschap voor ouders een extra stimulans betekent om het kind lid te maken.

Toch mag men aannemen dat het invoeren van lidmaatschapskosten voor kinderlandmaatschappen een drempel op zal werpen. Ander onderzoek maakt dat duidelijk (Kusters, 1984).

- Het rekening houden met wensen van bibliotheekbezoekers.

Dat kan geschieden met betrekking tot zaken uit dit onderzoek, hetzij op basis van nog te houden inventariseringen.

Uit dit onderzoek blijkt in ieder geval dat men in het algemeen tevreden is. Dat geldt wat minder voor de openingsuren, de bewegwijzering, de inrichting, de boektoestand en - voor enkelen - de dienstvaardigheid van het personeel.

- Een "slagvaardig" inkoopbeleid.

Nogal wat mensen blijken interesse te tonen in het lezen van tijdschriftartikelen over kinderboekenschrijvers, over bekroonde boeken, e.d.

Bibliotheken zouden in staat gesteld moeten worden om in dat soort artikelen vermelde titels direkt en in voldoende mate in de kollektie op te nemen.

- Het informeren van de gebruikers over het gemeentelijk deklaratiefonds.

Vanaf begin volgend jaar zal het in Nijmegen voor mensen die een besteedbaar inkomen hebben op of onder het minimumnivo mogelijk zijn om kosten voor deelname aan het sociale verkeer bij een gemeentelijk fonds te deklarereren.

Tot die kosten worden ook de kosten gerekend die verbonden zijn aan een lidmaatschap van de openbare bibliotheek.

Informatie daarover kan ouders van kinderen die al lid zijn ertoe brengen om zelf ook lid te worden.

- Het zoeken naar mogelijkheden om het aanbod aan te passen aan de ontwikkelingen in de samenleving.

Zonder de wezenlijke functie van "element in het proces van kultuuroverdracht en -participatie" (Brinkman) aan te tasten zou de openbare bibliotheek de kansen binnen de zgn. "digitale informatievoorziening" moeten aangrijpen. Op den duur kan dat leiden tot een systeem van databanken, lokaal, regionaal, c.q. nationaal.

Aansluiting op leerprogramma's op basisscholen is al een eerste voorzichtige stap in die richting en vergroot in ieder geval de aantrekkelijkheid van de bibliotheek voor kinderen.

Gebruikte literatuur.

Jaarverslagen Stichting Gemeenschappelijke
Openbare Bibliotheek Nijmegen,
1980 t/m 1987.

Het gebruik van de Openbare Bibliotheek.
P. Kusters,
Raad voor Maatschappelijke Opbouw
Nijmegen, 1984

Gebiedsplan 1986-1990
Onderwijsvoorrangsgebied Nijmegen-Groesbeek
Info 1987-1

De leesgewoontes van kinderen en jongeren.
W.A. Kleyer
in: "Buiten het boekje, 2"
Nederlands Bibliotheek- en Lektuurcentrum
Den Haag, 1974

Sociaal en Cultureel Rapport 1986
Sociaal en Cultureel Planbureau
Staatsuitgeverij
Den Haag 1986

BIJLAGE 1

(Uitleningen jeugdboeken per filiaal)

Overzicht van de uitleningen van jeugd- studieboeken per filiaal (absoluut en geïndexeerd).

	Centr. Bibl.	<u>2</u> Bottendaal		Brakkenstein	Groenewoud	<u>3</u> Guyotstraat		Hatert	Hengstdal
	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.
	<u>1</u>						<u>1</u>		
1980	37.577 100	- -	5.220 100	6.158 100	5.804 100	31.856 100	8.739 100		
1981	22.960 60	392 -	5.840 112	5.688 92	5.790 100	18.223 57	10.348 118		
1982	19.405 52	899 100	6.257 120	5.295 86	7.030 121	16.495 52	13.349 153		
1983	20.643 55	1.108 123	6.153 118	5.659 92	- -	16.724 52	13.227 151		
1984	19.616 52	3.058 340	5.251 100	4.124 67	- -	15.347 48	10.825 124		
1985	20.791 55	2.994 330	5.336 102	3.801 62	- -	15.705 49	11.095 127		
1986	23.759 63	2.085 232	5.734 110	3.859 63	- -	13.309 42	11.102 127		
1987	24.510 65	2.585 287	6.278 120	3.772 61	- -	15.655 49	11.286 129		

	Meyhorst	Neerbosch- Oost	2e Oude Heselaan	Willems- kwartier	<u>4</u> Witte Poort		Zwanenveld	Totaal
	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.
	<u>1</u>					<u>1</u>		
1980	44.460 100	8.369 100	10.671 100	4.416 100	8.599 100	33.400 100	205.269 100	
1981	21.582 48	6.543 78	9.585 90	5.888 133	6.852 80	29.737 89	149.408 73	
1982	22.154 50	6.910 82	9.130 86	5.537 125	7.221 84	27.929 84	147.611 72	
1983	21.649 49	6.389 76	7.711 72	5.251 119	7.109 83	29.708 89	141.331 69	
1984	19.992 45	7.233 86	8.150 76	4.437 100	7.806 91	29.191 87	135.030 66	
1985	19.663 44	6.464 77	7.639 72	4.210 95	6.540 76	29.506 88	133.744 65	
1986	20.058 45	7.357 88	7.585 71	5.799 131	7.799 91	33.656 101	142.902 70	
1987	20.478 46	7.938 95	8.137 76	5.939 134	7.271 85	33.535 100	147.384 72	

- 1) t/m 1980 is voor de vaststelling per categorie (ontspanning resp. studie) gebruik gemaakt van schattingen.
- 2) Filiaal is pas in november 1981 geopend. Voor de berekening van de indexcijfers is daarom het nivo 1982 als uitgangspunt genomen.
- 3) Filiaal is per 1 januari 1983 gesloten.
- 4) Filiaal is per 1 januari 1988 gesloten.

Overzicht van de uitleningen van jeugd- ontspanningsboeken, per filiaal (absoluut en geïndexeerd).

	Centr. Bibl.	<u>2</u> Bottendaal		Brakkenstein	Groenewoud	<u>3</u> Guyotstraat		Hatert	Hengstdal
	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.
	<u>1</u>							<u>1</u>	
1980	85.562 100	- -	23.629 100	24.454 100	19.247 100	56.175 100	31.215 100		
1981	82.845 97	1.617 -	24.845 105	22.858 92	18.316 95	63.130 112	33.141 106		
1982	75.346 88	6.785 100	26.486 112	20.566 84	15.671 81	57.876 103	41.539 133		
1983	77.707 91	7.126 105	26.534 112	23.749 97	- -	58.227 104	40.746 130		
1984	71.429 83	6.428 95	27.234 115	21.643 88	- -	52.090 93	32.909 105		
1985	76.799 90	6.870 101	30.275 128	21.309 87	- -	53.650 95	34.536 111		
1986	83.089 97	11.894 175	37.697 159	22.266 91	- -	43.264 77	33.741 108		
1987	81.216 95	13.091 193	37.980 161	21.513 88	- -	50.888 91	33.895 108		

	Meyhorst	Neerbosch- Oost	2e Oude Heselaan	Willems- kwartier	<u>4</u> Witte Poort		Zwanenveld	Totaal
	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.	abs. geïnd.
	<u>1</u>						<u>1</u>	
1980	72.376 100	29.862 100	32.831 100	12.860 100	20.644 100	114.738 100	523.594 100	
1981	80.363 111	26.643 89	32.258 98	27.797 216	17.030 82	122.524 107	553.367 106	
1982	71.720 99	26.542 89	33.555 102	23.526 182	21.460 104	124.353 108	545.425 104	
1983	69.660 96	25.162 84	33.699 102	21.781 169	21.174 103	131.178 114	536.743 106	
1984	63.497 88	23.928 80	35.508 108	17.531 136	20.800 100	127.426 111	500.423 99	
1985	62.866 87	25.119 84	38.487 117	16.879 131	20.566 99	132.556 115	519.912 103	
1986	65.024 90	27.607 92	41.692 127	22.054 171	23.436 113	140.277 122	552.041 109	
1987	63.015 87	27.309 91	42.477 129	23.062 179	21.956 106	134.605 117	551.007 109	

- 1) t/m 1980 is voor de instelling per categorie (ontspanning resp. studie) gebruik gemaakt van schattingen.
- 2) Filiaal is pas in november 1981 geopend. Voor het berekenen van de indexcijfers is daarom het nivo 1982 als uitgangspunt genomen.
- 3) Filiaal is per 1 januari 1983 gesloten.
- 4) Filiaal is per 1 januari 1988 gesloten.

BIJLAGE 2

(Vragenlijst plus aanbiedingsbrief)

Aan de ouder(s)/verzorgers

maart 1988
25/20/SZ/ma

Geachte ouder(s), verzorger(s),

In Nijmegen zijn zo'n 35.000 mensen lid van de Openbare Bibliotheek, van jong tot oud.

Misschien behoort u of uw kind tot die groep, misschien ook niet. Wellicht bent u van plan om ooit lid te worden.

Over wat volwassenen van de bibliotheek vinden, is onderhand wel het een en ander bekend.

Waar ik graag meer van zou willen weten, is waarom uw kind (of een van uw kinderen) wel of niet lid is, wat u daarvan vindt, of uw kind gebruik maakt van de bibliotheek, enz.

Om daarachter te komen is een vragenlijst gemaakt. Van de gemeente heb ik een aantal adressen gekregen van kinderen uit de wijk waarin ook u woont. Het adres van uw gezin staat daar ook bij; vandaar dat ook aan u een vragenlijst wordt toegezonden.

Het is voor de Nijmeegse bibliotheek van groot belang dat zoveel mogelijk mensen de lijst invullen en op die manier meedoen aan het onderzoek. Hoe meer gegevens er binnenkomen, hoe beter de bibliotheek kan gaan draaien en rekening kan houden met wensen en vragen van kinderen en hun ouders of verzorgers.

Ik vraag u daarom vriendelijk om de lijst in te vullen. U bewijst de bibliotheek daarmee een grote dienst.

U kunt de ingevulde vragenlijst, liefst binnen veertien dagen, terugsturen in de bijgevoegde antwoordvelop; een postzegel is daarvoor niet nodig.

Uw antwoorden zullen vanzelfsprekend geheim worden behandeld.

Sommige gegevens over uzelf zullen hooguit nog een keer gebruikt worden voor toezending van een samenvatting van de resultaten van het onderzoek.

Daarvoor dient u dan wel de vraag op de laatste bladzijde in te vullen.

Het nummer, dat op de eerste bladzijde van de vragenlijst staat, dient alleen maar ter vergemakkelijking van de verwerking. Bovendien kan aan de hand van dat nummer ervoor gezorgd worden dat u geen twee vragenlijsten

krijgt.

Ik dank u bij voorbaat voor uw medewerking. Voor alle duidelijkheid: het staat u vrij om de lijst wel of niet in te vullen. Ik hoop echter van harte dat u dat wel zult doen; onze bibliotheek zal er haar voordeel mee kunnen doen.

Hoogachtend,
Gemeenschappelijke Openbare
Bibliotheek Nijmegen,

A.W.H. Hilderink, directeur.

bijlage: vragenlijst

Vragenlijst voor het onderzoek naar het
gebruik van de Openbare Bibliotheek door
kinderen.

februari 1988

Toelichting.

Over wie gaan de vragen?

De meeste vragen op deze lijst gaan over diegene van wie wij iets meer willen weten: een van uw kinderen of, als u maar een kind hebt, uw kind. Per gezin kan maar één kind meedoen met het onderzoek. Als er in de vragenlijst dus vragen gesteld worden over "uw" kind, dan gaat het steeds om een en hetzelfde kind, ook al maken meer kinderen deel uit van uw gezin. De vragen hebben steeds betrekking op het kind waarvan de naam op de voorzijde van de enveloppe staat.

Sommige van deze vragen zou uw kind zelf kunnen invullen, andere (de meeste) niet. Vandaar dat wij aan u als ouder/verzorger willen vragen om de vragen voor uw kind in te vullen. De vragen zijn aan u gericht; u mag echter uiteraard zelf bepalen welke wijze u het gemakkelijkst vindt om op de vragen te antwoorden: samen met uw kind, samen met degene met wie u het kind verzorgt/opvoedt, alleen, enz.

Het belangrijkste is dat op de vragen zo eerlijk mogelijk geantwoord wordt.

Het invullen van de lijst.

Achter de meeste vragen op deze lijst staan twee of meer pasklare antwoorden. Het enige wat u dan hoeft te doen, is een rondje te zetten rond het cijfertje dat voor het goede antwoord staat.

Een voorbeeld: stel uw kind leest wel eens boeken.

Vraag 2 is als volgt:

"Leest uw kind wel eens boeken?"

-1- ja; a.u.b. doorgaan met vraag ..

-2- nee; a.u.b. doorgaan met vraag ..

U moet dan een cirkeltje zetten om de "1" voor "ja" en verder gaan.

U hoeft geen aandacht te schenken aan de hokjes die rechts naast de vragen staan opgenomen.

Bij andere vragen kunt u gewoon het antwoord dat gevraagd wordt opschrijven. Dat kunnen dan cijfers zijn (bijv. een jaartal) of woorden. Als u niet voldoende ruimte hebt bij de vraag zelf, dan kunt u op de achterkant van een andere bladzijde verder gaan. Wilt u dan wel aangeven om welke vraag het gaat?

Bij weer andere vragen ziet u een heleboel hokjes. U hoeft dan alleen maar een kruisje te zetten in het goede hokje. Bij de vragen waar dit voor geldt, staat dat nog eens aangegeven, meestal met een voorbeeld.

U zult merken, dat u na beantwoording van sommige vragen gevraagd wordt om met een andere vraag verder te gaan: "a.u.b. verder gaan met vraag". Als u die aanwijzingen steeds goed opvolgt, bent u snel klaar met de vragenlijst.

Bij de eerste zeven vragen gaat het vooral om uw kind en over de manier waarop het met boeken in aanraking komt. Voor de goede orde: met boeken worden niet alleen "leesboeken" bedoeld, ook "kijkboeken" (dus bijv. strips) tellen dus mee.

		niets invullen s.v.p.
<u>1</u>	Hoe oud is uw kind? ... jaar	☐ 1
<u>2</u>	Leest uw kind wel eens boeken? Het gaat niet alleen om boeken die het kind thuis leest, maar ook om boeken die het bij vriendinnetjes/vriendjes leest. -1- ja -2- nee	☐ 2
<u>3</u>	Koopt u of degene met wie u samen voor uw kind zorgt wel eens boeken die ook voor uw kind bestemd zijn? -1- ja, a.u.b. doorgaan met vraag 5 -2- nee, a.u.b. doorgaan met vraag 4	☐ 3
<u>4</u>	Waarom niet? (Niet meer dan 3 antwoorden aangeven s.v.p.). -1- mijn kind is nog te klein voor boeken -2- ik vind de boeken in de winkel te duur -3- als kinderen zo klein zijn kun je beter boeken lenen in de bibliotheek -4- voor kinderen in die leeftijd heb ik genoeg boeken in mijn huis -5- ik leen liever boeken bij andere kinderen en hun ouders -6- op school zijn genoeg boeken voor mijn kind -7- andere reden: _____ A.u.b. doorgaan met vraag 6.	☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
<u>5</u>	Hoeveel boeken koopt u of iemand anders uit uw gezin gemiddeld per jaar voor uw kind? _ _ _ boeken per jaar	<input type="text"/> <input type="text"/> 7

<p><u>6</u></p>	<p>Boeken kun je op allerlei manieren in je bezit krijgen. Kopen, lenen, kado krijgen zijn daarbij de meest gebruikelijke.</p> <p>Kunt u in het onderstaande rijtje aangeven op welke manier uw kind de boeken die het leest in zijn bezit krijgt? Het lezen van boeken van broertjes en/of zusjes telt daarbij niet mee.</p> <p>U mag ten hoogste drie antwoordmogelijkheden invullen; het gaat dus om de drie belangrijkste manieren.</p> <p>-11- kopen in een winkel (nieuw) -12- kopen in een winkel (tweedehands) -13- kopen bij een boekenclub -14- lenen bij een bibliotheek -15- lenen bij vriendjes/vriendinnetjes -16- lenen bij familie -17- lenen op school -18- krijgen als kado bij gelegenheden -19- anders: _____</p> <p>A.u.b. doorgaan met de volgende vraag.</p>	<table border="1"> <tr> <td>☐</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>10</td> </tr> </table>	☐	8	☐	9	☐	10
☐	8							
☐	9							
☐	10							
<p><u>7</u></p>	<p>In tal van kranten, tijdschriften, enz. staan regelmatig artikelen over kinderboeken en alles wat daarmee te maken heeft: nieuwe boeken, toegekende prijzen, bekroonde schrijvers, de kinderboekenweek, etc.</p> <p>Leest u of uw partner die artikelen zelf?</p> <p>-1- ja, altijd -2- ja, zoveel mogelijk -3- ja, meestal -4- ja, soms -5- nee, nooit -6- weet ik niet</p>	<p>☐ 11</p>						

Tot zover de vragen over boeken.

De volgende vragen gaan over uw kind en de bibliotheek: Het zijn vragen als: is het lid?, van welke dingen maakt het gebruik?, enz...

<p><u>8</u></p>	<p>Heeft uw kind op dit moment een eigen lidmaatschapskaart van de openbare bibliotheek?</p> <p>-1- nee, doorgaan met vraag 9 -2- ja, doorgaan met vraag 14</p>	<p>☐ 12</p>
<p><u>9</u></p>	<p>Heeft uw kind ooit zo een lidmaatschapskaart gehad?</p> <p>-1- ja, mijn kind heeft vroeger al ooit zo een kaart gehad; doorgaan met vraag 10 -2- nee, mijn kind heeft nooit zo een kaart gehad; doorgaan met vraag 11</p>	<p>☐ 13</p>

<p><u>10</u></p>	<p>Waarom is het lidmaatschap van uw kind ooit beëindigd? -1- lidmaatschap niet op tijd verlengd -2- mijn kind ging niet meer naar de bibliotheek -3- er waren in de bibliotheek niet genoeg geschikte boeken -4- vanwege een verhuizing -5- andere reden: _____</p> <p>A.u.b. doorgaan met vraag 12</p>	<p>☐ 14</p>
<p><u>11</u></p>	<p>Waarom is uw kind <u>op dit moment</u> geen lid van de openbare bibliotheek? (Niet meer dan drie antwoordmogelijkheden omcirkelen s.v.p.). -11- dat vind ik niet nodig -12- ik koop liever boeken voor mijn kind -13- boeken lenen voor mijn kind kan ook op de kaart van iemand anders uit ons gezin -14- we hebben voldoende boeken in huis -15- mijn kind leest niet graag -16- mijn kind heeft er nooit om gevraagd -17- er is te weinig keuze op de bibliotheek -18- het lidmaatschap is verlopen -19- de school zorgt voor boeken -20- andere reden: _____</p>	<p>☐ 15 ☐ 16 ☐ 17</p>
<p><u>12</u></p>	<p>Bent u van plan om uw kind op korte termijn (binnen een jaar) lid te laten worden van de bibliotheek? -1- ja, a.u.b. doorgaan met vraag 13 -2- misschien, a.u.b. doorgaan met vraag 13 -3- nee, a.u.b. doorgaan met vraag 21</p>	<p>☐ 18</p>
<p><u>13</u></p>	<p>Waarom vindt u dat uw kind lid moet worden? Wilt u niet meer dan drie mogelijkheden aankruisen? -11- mijn kind vraagt er zelf om -12- mijn kind wil graag lezen en plaatjes kijken -13- ik vind het belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd al weten wat je in een bibliotheek kunt doen -14- ik vind dat kinderen op jonge leeftijd al over geschikte boeken moeten kunnen beschikken -15- ik vind het te duur om steeds andere kinderboeken te moeten kopen -16- lezen is goed voor de algemene ontwikkeling -17- omdat vriendjes/vriendinnetjes al lid zijn -18- de school heeft erop aangedrongen -19- andere reden: _____</p> <p>A.u.b. doorgaan met vraag 21.</p>	<p>☐ 19 ☐ 20 ☐ 21</p>

<p><u>14</u></p>	<p>Bij welk filiaal staat uw kind als lid ingeschreven? -1- bij het filiaal Hengstdal -2- bij het filiaal Willemskwartier -3- bij het filiaal Zwanenveld -4- bij een ander filiaal, nl. _____</p>	<p>☐ 22</p>
<p><u>15</u></p>	<p>Is het voor de eerste keer dat uw kind lid is van een openbare bibliotheek? -1- ja, a.u.b. doorgaan met vraag 17 -2- nee, mijn kind was al eerder lid; s.v.p. doorgaan met vraag 16</p>	<p>☐ 23</p>
<p><u>16</u></p>	<p>Waarom is het lidmaatschap van uw kind ooit beëindigd? -1- lidmaatschap niet op tijd verlengd -2- mijn kind wou niet meer lezen -3- er waren in de bibliotheek niet genoeg geschikte boeken -4- vanwege een verhuizing vanuit een andere gemeente -5- vanwege een verhuizing vanuit een ander deel van Nijmegen -6- vanwege de afstand -7- andere reden: _____</p> <p>A.u.b. doorgaan met vraag 17</p>	<p>☐ 24</p>
<p><u>17</u></p>	<p>Hoeveel jaren is uw kind zelf al op dit moment aan een stuk door lid van deze bibliotheek? _____ jaren</p>	<p>☐ 25</p>
<p><u>18</u></p>	<p>Kunt u bij deze vraag aangeven waarom uw kind lid van de bibliotheek geworden is? S.v.p niet meer dan drie antwoorden aankruisen. -11- mijn kind vroeg er zelf om -12- mijn kind wou graag lezen en plaatjes kijken -13- ik vind het belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd al weten wat je op de bibliotheek allemaal kunt doen -14- ik vind dat kinderen op jonge leeftijd al over geschikte boeken moeten kunnen beschikken -15- ik vind het te duur om steeds andere kinderboeken te moeten kopen -16- lezen is goed voor de algemene ontwikkeling -17- omdat vriendjes/vriendinnetjes al lid waren -18- vanuit school is erop aangedrongen -19- lid zijn kost niets -20- andere reden: _____</p>	<p>☐ 26 ☐ 27 ☐ 28</p>

<p><u>19</u></p>	<p>Sommige kinderen zijn wel lid van de bibliotheek, maar lenen op hun <u>eigen</u> kaart geen boeken. Geldt dat ook voor uw kind?</p> <p>-1- nee, mijn kind gebruikt zijn eigen kaart <u>wel</u> om boeken te lenen, (a.u.b. doorgaan met vraag 21)</p> <p>-2- ja, mijn kind gebruikt zijn eigen kaart <u>niet</u> om boeken te lenen, (a.u.b. doorgaan met vraag 20)</p>	<p>☐ 29</p>
<p><u>20</u></p>	<p>Uw kind is wel lid van de bibliotheek, maar leent op zijn eigen lidmaatschapskaart geen boeken. Dat kan aan allerlei oorzaken liggen. Wilt u hieronder aangeven welke de belangrijkste zijn? U mag ten hoogste drie antwoordmogelijkheden aankruisen.</p> <p>-1- boeken lenen voor mijn kind gaat via mijn kaart of via die van mijn partner</p> <p>-2- er is te weinig keuze in dit filiaal</p> <p>-3- mijn kind heeft er geen zin meer in</p> <p>-4- ik heb nog genoeg kinderboeken in huis</p> <p>-5- ik koop liever boeken</p> <p>-6- mijn kind leent al boeken op school</p> <p>-7- het is nogal een gedoe, steeds naar de bibliotheek te moeten gaan</p> <p>A.u.b. doorgaan met de volgende vraag.</p>	<p>☐ 30 ☐ 31 ☐ 32</p>
<p><u>21</u></p>	<p>Je kunt voor van alles naar een openbare bibliotheek toegaan; er is voor kinderen van alles te doen. Het lenen van boeken is misschien wel het bekendste. Van sommige activiteiten kun je eigenlijk iedere dag gebruik maken, zoals van het lenen en inzien van spullen. Van andere activiteiten kan een keer in de week gebruik gemaakt worden (voorleesmiddag) van weer andere een keer per jaar bijv. activiteiten t.g.v. de Kinderboekenweek. Voor de ene activiteit is wel een lidmaatschapskaart nodig, voor de andere niet. Ook kunnen mensen (dus ook kinderen) naar de bibliotheek gaan vanwege de gezelligheid, om andere kinderen te ontmoeten, voor huiswerk, om te lezen e.d. Kunt u aangeven of uw kind (alleen of met iemand anders) voor <u>eigen gebruik</u> wel eens in de bibliotheek komt? Voor alle duidelijkheid: het gaat om bezoeken aan de bibliotheek die het kind voor zichzelf aflegt, dus om dingen te doen die net genoemd zijn: boeken lenen, voorlezen, voor huiswerk enz. Bezoeken die door de school georganiseerd worden tellen bij deze vraag niet mee.</p> <p>-1- voor zover ik weet komt mijn kind nooit <u>voor zichzelf</u> in een bibliotheek; a.u.b. doorgaan met vraag 25</p> <p>-2- mijn kind komt wel eens voor zichzelf in de bibliotheek; a.u.b. doorgaan met vraag 22</p>	<p>☐ 33</p>

<u>22</u>	<p>Hoe vaak komt uw kind <u>voor zichzelf</u> in de bibliotheek?</p> <ul style="list-style-type: none"> -11- een paar keer per week -12- een keer per week -13- twee tot drie keer per maand -14- een keer per drie weken -15- een keer per maand -16- een keer per kwartaal -17- een keer per half jaar -18- een keer per jaar 	<div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 34																																																							
<u>23</u>	<p>Op welke wijze is uw kind volgens u voor de eerste maal in kontakt gekomen met de bibliotheek?</p> <ul style="list-style-type: none"> -11- mijn kind is met mij (en/of mijn partner) meegegaan -12- mijn kind is met zijn broertje en/of zusje meegegaan -13- we zijn met het hele gezin gegaan -14- mijn kind is er alleen naar toe gegaan -15- mijn kind is met vriendjes/vriendinnetjes meegegaan -16- mijn kind is met andere ouders meegegaan -17- mijn kind is met de school of de klas naar de bibliotheek gegaan -18- anders: _____ -19- weet ik niet meer 	<div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 35																																																							
<u>24</u>	<p>In vraag 21 werd al gezegd dat er heel wat dingen georganiseerd worden op de bibliotheek. Hieronder worden de meeste daarvan opgenoemd. De bedoeling van deze vraag (vraag 24) is dat u aangeeft hoe vaak uw kind aan dit soort activiteiten meedoet.</p> <p>U kunt dat doen door een kruisje te zetten achter de afgedrukte activiteit. Als uw kind bijvoorbeeld iedere week naar een voorleesmiddag gaat, dan zet u een kruisje achter "voor de voorleesmiddag", onder "praktisch iedere week".</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;"></th> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 15%;">hooguit 12x per jaar</th> <th style="width: 15%;">1 of 2x per maand</th> <th style="width: 10%;">prakt. iedere week</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>om boeken te lenen</td> <td style="text-align: center;">11</td> <td style="text-align: center;">12</td> <td style="text-align: center;">13</td> <td style="text-align: center;">14</td> </tr> <tr> <td>om tijdschriften te lenen</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">16</td> <td style="text-align: center;">17</td> <td style="text-align: center;">18</td> </tr> <tr> <td>voor de voorleesmiddag</td> <td style="text-align: center;">19</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">21</td> <td style="text-align: center;">22</td> </tr> <tr> <td>om naslagwerken in te zien</td> <td style="text-align: center;">23</td> <td style="text-align: center;">24</td> <td style="text-align: center;">25</td> <td style="text-align: center;">26</td> </tr> <tr> <td>om tentoonstellingen te bekijken</td> <td style="text-align: center;">27</td> <td style="text-align: center;">28</td> <td style="text-align: center;">29</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>om mee te doen met allerlei activiteiten (bijv. t.g.v. de Kinderboekenweek)</td> <td style="text-align: center;">31</td> <td style="text-align: center;">32</td> <td style="text-align: center;">33</td> <td style="text-align: center;">34</td> </tr> <tr> <td>om te lezen</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">36</td> <td style="text-align: center;">37</td> <td style="text-align: center;">38</td> </tr> <tr> <td>om vriendjes/vriendinnetjes te ontmoeten</td> <td style="text-align: center;">39</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">41</td> <td style="text-align: center;">42</td> </tr> <tr> <td>om</td> <td style="text-align: center;">43</td> <td style="text-align: center;">44</td> <td style="text-align: center;">45</td> <td style="text-align: center;">46</td> </tr> <tr> <td>om</td> <td style="text-align: center;">47</td> <td style="text-align: center;">48</td> <td style="text-align: center;">49</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>			hooguit 12x per jaar	1 of 2x per maand	prakt. iedere week	om boeken te lenen	11	12	13	14	om tijdschriften te lenen	15	16	17	18	voor de voorleesmiddag	19	20	21	22	om naslagwerken in te zien	23	24	25	26	om tentoonstellingen te bekijken	27	28	29	30	om mee te doen met allerlei activiteiten (bijv. t.g.v. de Kinderboekenweek)	31	32	33	34	om te lezen	35	36	37	38	om vriendjes/vriendinnetjes te ontmoeten	39	40	41	42	om	43	44	45	46	om	47	48	49	50	<div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 36 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 37 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 38 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 39 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 40 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 41 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 42 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 43 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 44 <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block;"></div> 45
		hooguit 12x per jaar	1 of 2x per maand	prakt. iedere week																																																					
om boeken te lenen	11	12	13	14																																																					
om tijdschriften te lenen	15	16	17	18																																																					
voor de voorleesmiddag	19	20	21	22																																																					
om naslagwerken in te zien	23	24	25	26																																																					
om tentoonstellingen te bekijken	27	28	29	30																																																					
om mee te doen met allerlei activiteiten (bijv. t.g.v. de Kinderboekenweek)	31	32	33	34																																																					
om te lezen	35	36	37	38																																																					
om vriendjes/vriendinnetjes te ontmoeten	39	40	41	42																																																					
om	43	44	45	46																																																					
om	47	48	49	50																																																					

De vragen die nu komen gaan vooral over uzelf en - als u met iemand anders samen voor het huishouden zorgt - over uw partner.
Ze hebben te maken met dingen als het lid-zijn, het gebruik maken van de bibliotheek en wat u daarvan vindt.

25	<p>Wilt u bij deze vraag aangeven of u of uw partner zelf lid bent/is van de openbare bibliotheek en sinds wanneer?</p> <p>-1- ja, sinds 19__ (a.u.b jaartal); a.u.b. doorgaan met vraag 26</p> <p>-12- nee, a.u.b. doorgaan met vraag 27</p>	☐ ☐ 46
26	<p>Bij welk filiaal staat u of uw partner op dit moment ingeschreven?</p> <p>-1- bij filiaal Hengstdal</p> <p>-2- bij filiaal Willemskwartier</p> <p>-3- bij filiaal Zwanenveld</p> <p>-4- bij een ander filiaal, te weten _____</p>	☐ 47
27	<p>Komt u of uw partner wel eens in de bibliotheek? Ook als u geen lid bent kunt u deze vraag beantwoorden.</p> <p>-1- ja; a.u.b. doorgaan met vraag 28</p> <p>-2- nee; a.u.b. doorgaan met vraag 37</p>	☐ 48
28	<p>In welk filiaal komt u dan meestal?</p> <p>-1- in filiaal Hengstdal</p> <p>-2- in filiaal Willemskwartier</p> <p>-3- in filiaal Zwanenveld</p> <p>-4- in een ander filiaal, te weten _____</p>	☐ 49
29	<p>Hoe vaak bezoekt u of uw partner op dit moment de bibliotheek?</p> <p>-11- meer dan eens per week</p> <p>-12- een keer per week</p> <p>-13- twee tot drie keer per maand</p> <p>-14- een keer per drie weken</p> <p>-15- een keer per maand</p> <p>-16- een keer per kwartaal</p> <p>-17- een keer per half jaar</p> <p>-18- een keer per jaar</p>	☐ ☐ 50
30	<p>Het kan voorkomen dat u of uw partner om voor uw kind boeken te lenen in een ander filiaal komt dan dat waar u zelf ingeschreven staat of gebruik van maakt. Komt u wel eens in een ander filiaal om voor uw kind boeken te lenen?</p> <p>-1- ja; a.u.b. doorgaan met vraag 31</p> <p>-2- nee; a.u.b. doorgaan met vraag 32</p>	☐ 51

<u>31</u>	<p>Waarom bezoekt u of uw partner dat andere filiaal?</p> <p>-11- er is meer keuze in dat filiaal -12- het filiaal is beter bereikbaar -13- mijn lidmaatschapskaart staat (nog) op dat filiaal -14- de lidmaatschapskaart van mijn kind staat (nog) op dat filiaal -15- ik vind de mensen die daar op de jeugdafdeling werken aardiger -16- de mensen die daar werken weten meer van kinderboeken af -17- ik vind het prettiger om naar dat filiaal te gaan -18- andere redenen: _____</p> <p>A.u.b. doorgaan met de volgende vraag.</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table> <p style="text-align: right;">52</p>																																								
<u>32</u>	<p>Het doel waarmee u of uw partner in de bibliotheek komt kan van allerlei aard zijn: om materiaal te lenen (boeken, platen, tijdschriften, compact disks, films, e.d.), om boeken etc. in te zien, voor de gezelligheid, voor tentoonstellingen, om informatie op te halen, enzovoort.</p> <p>Het kan regelmatig voorkomen dat u niet voor uzelf naar de bibliotheek toegaat, maar voor anderen - onder wie uw kind. Over al deze dingen gaat deze vraag.</p> <p>De bedoeling van deze vraag is dat u aangeeft hoe vaak u hiervoor in de bibliotheek komt. U kunt dat doen door een kruisje te zetten achter de voorgedrukte activiteit.</p> <p>Als u bijvoorbeeld meestal iedere drie weken boeken gaat lenen voor uzelf, dan zet u een kruisje achter "om voor mezelf boeken, platen, enz. te lenen", onder het kopje "1 of 2 x per maand".</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table> <p style="text-align: right;">53 54 55 56 57 58</p>																																								
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 45%;"></th> <th style="width: 10%; text-align: center;">nooit</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">hooguit 12x per jaar</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">1 of 2x per maand</th> <th style="width: 15%; text-align: center;">prakt. iedere week</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>om voor mezelf boeken, platen enz. te lenen</td> <td style="text-align: center;">11</td> <td style="text-align: center;">12</td> <td style="text-align: center;">13</td> <td style="text-align: center;">14</td> </tr> <tr> <td>om voor mijn kind boeken platen enz. te lenen</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">16</td> <td style="text-align: center;">17</td> <td style="text-align: center;">18</td> </tr> <tr> <td>om voor mezelf informatie op te halen</td> <td style="text-align: center;">19</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">21</td> <td style="text-align: center;">22</td> </tr> <tr> <td>om voor mijn kind informatie op te halen</td> <td style="text-align: center;">23</td> <td style="text-align: center;">24</td> <td style="text-align: center;">25</td> <td style="text-align: center;">26</td> </tr> <tr> <td>omdat mijn kind graag mee wil doen met allerlei activiteiten die ze op de bibliotheek organiseren</td> <td style="text-align: center;">27</td> <td style="text-align: center;">28</td> <td style="text-align: center;">29</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>anders: om</td> <td style="text-align: center;">31</td> <td style="text-align: center;">32</td> <td style="text-align: center;">33</td> <td style="text-align: center;">34</td> </tr> <tr> <td>anders: om</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">36</td> <td style="text-align: center;">37</td> <td style="text-align: center;">38</td> </tr> </tbody> </table>		nooit	hooguit 12x per jaar	1 of 2x per maand	prakt. iedere week	om voor mezelf boeken, platen enz. te lenen	11	12	13	14	om voor mijn kind boeken platen enz. te lenen	15	16	17	18	om voor mezelf informatie op te halen	19	20	21	22	om voor mijn kind informatie op te halen	23	24	25	26	omdat mijn kind graag mee wil doen met allerlei activiteiten die ze op de bibliotheek organiseren	27	28	29	30	anders: om	31	32	33	34	anders: om	35	36	37	38	
	nooit	hooguit 12x per jaar	1 of 2x per maand	prakt. iedere week																																						
om voor mezelf boeken, platen enz. te lenen	11	12	13	14																																						
om voor mijn kind boeken platen enz. te lenen	15	16	17	18																																						
om voor mezelf informatie op te halen	19	20	21	22																																						
om voor mijn kind informatie op te halen	23	24	25	26																																						
omdat mijn kind graag mee wil doen met allerlei activiteiten die ze op de bibliotheek organiseren	27	28	29	30																																						
anders: om	31	32	33	34																																						
anders: om	35	36	37	38																																						

<p><u>33</u></p>	<p>Bij deze vraag willen wij graag weten hoe tevreden men is over de bibliotheek. Daarbij gaat het niet alleen om de indrukken van uw kind maar ook om wat u daarvan vindt; zeker als u wel eens voor of met uw kind naar de bibliotheek gaat. Kunt u bij deze vraag aangeven of u of uw partner tevreden bent/is over de dingen die hieronder staan genoemd? Als er zaken zijn die niet opgenoemd zijn en waarover u toch iets wil zeggen, of als u dingen waarover u niet tevreden bent verbeterd zou willen zien, kunt u dat onderaan bij deze vraag aangeven.</p> <table border="1" data-bbox="805 627 1308 1310"> <thead> <tr> <th></th> <th>erg tevreden</th> <th>tevre-</th> <th>gaat</th> <th>ontevre-</th> <th>erg</th> </tr> <tr> <th></th> <th>den</th> <th>den</th> <th>wel</th> <th>den</th> <th>ontevreden</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>de openingstijden</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>de bereikbaarheid</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>de parkeermogelijkheden</td> <td>11</td> <td>12</td> <td>13</td> <td>14</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>de wijze waarop de bibliotheek is ingericht (indeling, traplopen, gezelligheid, etc.)</td> <td>16</td> <td>17</td> <td>18</td> <td>19</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>de wijze waarop je in de bibliotheek je weg kunt vinden (bijv. kaartenbak, wegwijzers)</td> <td>21</td> <td>22</td> <td>23</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>de toestand waarin de kinderboeken verkeren</td> <td>26</td> <td>27</td> <td>28</td> <td>29</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>de deskundigheid van het personeel bij de jeugdafdeling</td> <td>31</td> <td>32</td> <td>33</td> <td>34</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>de inzet van het personeel van de jeugdafdeling</td> <td>36</td> <td>37</td> <td>38</td> <td>39</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>de wijze waarop je door het personeel van de jeugdafdeling wordt behandeld</td> <td>41</td> <td>42</td> <td>43</td> <td>44</td> <td>45</td> </tr> </tbody> </table> <p>eventuele opmerkingen en suggesties</p>		erg tevreden	tevre-	gaat	ontevre-	erg		den	den	wel	den	ontevreden	de openingstijden	1	2	3	4	5	de bereikbaarheid	6	7	8	9	10	de parkeermogelijkheden	11	12	13	14	15	de wijze waarop de bibliotheek is ingericht (indeling, traplopen, gezelligheid, etc.)	16	17	18	19	20	de wijze waarop je in de bibliotheek je weg kunt vinden (bijv. kaartenbak, wegwijzers)	21	22	23	24	25	de toestand waarin de kinderboeken verkeren	26	27	28	29	30	de deskundigheid van het personeel bij de jeugdafdeling	31	32	33	34	35	de inzet van het personeel van de jeugdafdeling	36	37	38	39	40	de wijze waarop je door het personeel van de jeugdafdeling wordt behandeld	41	42	43	44	45	<table border="1" data-bbox="1332 313 1404 604"> <tr><td>☐</td><td>59</td></tr> <tr><td>☐</td><td>60</td></tr> <tr><td>☐</td><td>61</td></tr> <tr><td>☐</td><td>62</td></tr> <tr><td>☐</td><td>63</td></tr> <tr><td>☐</td><td>64</td></tr> <tr><td>☐</td><td>65</td></tr> <tr><td>☐</td><td>66</td></tr> <tr><td>☐</td><td>67</td></tr> </table>	☐	59	☐	60	☐	61	☐	62	☐	63	☐	64	☐	65	☐	66	☐	67
	erg tevreden	tevre-	gaat	ontevre-	erg																																																																																	
	den	den	wel	den	ontevreden																																																																																	
de openingstijden	1	2	3	4	5																																																																																	
de bereikbaarheid	6	7	8	9	10																																																																																	
de parkeermogelijkheden	11	12	13	14	15																																																																																	
de wijze waarop de bibliotheek is ingericht (indeling, traplopen, gezelligheid, etc.)	16	17	18	19	20																																																																																	
de wijze waarop je in de bibliotheek je weg kunt vinden (bijv. kaartenbak, wegwijzers)	21	22	23	24	25																																																																																	
de toestand waarin de kinderboeken verkeren	26	27	28	29	30																																																																																	
de deskundigheid van het personeel bij de jeugdafdeling	31	32	33	34	35																																																																																	
de inzet van het personeel van de jeugdafdeling	36	37	38	39	40																																																																																	
de wijze waarop je door het personeel van de jeugdafdeling wordt behandeld	41	42	43	44	45																																																																																	
☐	59																																																																																					
☐	60																																																																																					
☐	61																																																																																					
☐	62																																																																																					
☐	63																																																																																					
☐	64																																																																																					
☐	65																																																																																					
☐	66																																																																																					
☐	67																																																																																					
<p><u>34</u></p>	<p>Vindt u of uw partner dat er voldoende keuze in kinderboeken is in het filiaal uit vraag 28? -1- nee, a.u.b. doorgaan met vraag 35 -2- ja, a.u.b. doorgaan met vraag 36</p>	<p>☐ 68</p>																																																																																				
<p><u>35</u></p>	<p>Wat zou u of uw partner graag veranderd zien aan die keuze? Doorgaan met de volgende vraag.</p>	<p>☐ 69</p>																																																																																				
<p><u>36</u></p>	<p>Zijn er in uw gezin behalve uw kind en uzelf misschien nog anderen die zelf een lidmaatschapskaart hebben van de openbare bibliotheek? -11- nee -12- ja, _____ persoon/personen</p>	<p>☐ 70</p>																																																																																				

<p><u>37</u></p>	<p>Zoals u wellicht weet is het lidmaatschap voor kinderen gratis. Om lid te kunnen worden moet iedereen wel een pasfoto afgeven. Wat vindt u daarvan?</p> <p>-1- voor mij is dat een reden om mijzelf en mijn kind geen lid te laten worden van de bibliotheek</p> <p>-2- ik vind het vervelend, maar het moet nu eenmaal</p> <p>-3- het maakt mij niet uit</p> <p>-4- ik snap niet dat mensen daar bezwaar tegen kunnen maken</p>	<p>☐ 71</p>
<p><u>38</u></p>	<p>Een andere voorwaarde om lid te kunnen worden, is dat men een legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs) moet laten zien en moet kunnen aantonen waar men woont. Wat vindt u daarvan?</p> <p>-1- voor mij is dat een reden om mijzelf en mijn kind geen lid te laten worden van de bibliotheek.</p> <p>-2- ik vind het vervelend, maar het moet nu eenmaal</p> <p>-3- het maakt mij niet uit</p> <p>-4- ik snap niet dat mensen daar bezwaar tegen kunnen maken</p>	<p>☐ 72</p>
<p><u>39</u></p>	<p>Deze vragenlijst is geadresseerd aan de ouders/verzorgers van een kind uit het gezin waarvan ook u deel uitmaakt. Kunt u zeggen wat uw rol daarin is (moeder, vader, pleegouder, voogd enz.)?</p> <p>Ik ben de _____ vrouw/man leeftijd: _____</p>	<p>☐☐ 73</p> <p>☐☐ 74</p>
<p><u>40</u></p>	<p>Hoe is uw huishouden verder nog samengesteld? Met andere woorden: hoeveel mensen wonen er behalve uzelf nog meer in huis?</p> <p>partner: ja/nee;</p> <p>totaal aantal kinderen: _____,</p> <p>in de leeftijden : _____, _____, _____, _____,</p> <p>anderen: _____</p>	<p>☐ 75</p> <p>☐☐ 76</p> <p>☐☐ 77</p> <p>☐☐ 78</p>

<p><u>41</u></p>	<p>Hieronder staan een paar schoolvormen, te beginnen bij het basisonderwijs (lagere school) en oplopend tot universitaire opleidingen. Kunt u aangeven welke de hoogste opleiding is die u zelf afgemaakt heeft? Achter het woordje "namelijk" kunt u bij sommige schoolvormen opschrijven om wat voor een opleiding het daarbij gaat.</p> <p>-11- lager onderwijs/basisonderwijs -12- VGLO: (Voortgezet Lager Onderwijs) -13- LAVO: (Lager Algemeen Vormend Onderwijs) -14- LBO : (Lager Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-15- ULO, MULO, MAVO, 3-jarige HBS -16- MBO : (Middelbaar Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-17- VHMO: (Vorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs, zoals 5-jarige HBS, MMS, Gymnasium, Lyceum, Atheneum, HAVO) nl.: _____</p> <p>-18- HBO (Hoger Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-19- Universiteit, hogeschool</p> <p>nl.: _____</p> <p>-20- Anders nl.: _____</p>	<p>☐ ☐ 79</p>
<p><u>42</u></p>	<p>Volgt u op dit moment een beroepsopleiding?</p> <p>-1- nee -2- ja, nl.: _____</p>	<p>☐ 80</p>
<p><u>43</u></p>	<p>Welke van de onderstaande uitspraken zijn op u van toepassing? (U mag meer dan een antwoord aankruisen).</p> <p>-11- per week doe ik voor 38 uur of meer betaald werk -12- per week doe ik voor 20 tot 38 uur betaald werk -13- per week doe ik voor minder dan 20 uur betaald werk -14- overdag doe ik het huishouden -15- ik doe vrijwilligerswerk -16- ik ben werkloos -17- ik ben arbeidsongeschikt -18- ik ben vervroegd uitgetreden (VUT) -19- ik ben gepensioneerd -20- ik ben student/volg een opleiding</p> <p>-21- anders: nl. _____</p>	<p>☐ ☐ 81</p>

	<p>Bij vraag 40 hebt u te kennen gegeven dat u uw huishouden wel of niet met een partner voert. De volgende drie vragen hebben betrekking op uw partner; dus als u uw huishouden zonder partner voert kunt u deze vragen overslaan en doorgaan met vraag 47.</p>	
44	<p>De hoogste, door mijn partner afgemaakte, opleiding is:</p> <p>-11- lager onderwijs/basisonderwijs -12- VGLO: (Voortgezet Lager Onderwijs) -13- LAVO: (Lager Algemeen Vormend Onderwijs) -14- LBO : (Lager Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-15- ULO, MULO, MAVO, 3-jarige HBS -16- MBO : (Middelbaar Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-17- VIMO: (Vorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs, zoals 5-jarige HBS, MMS, Gymnasium, Lyceum, Atheneum, HAVO) nl.: _____</p> <p>-18- HBO (Hoger Beroepsonderwijs)</p> <p>nl.: _____</p> <p>-19- Universiteit, hogeschool</p> <p>nl.: _____</p> <p>-20- Anders nl.: _____</p>	☐ ☐ 82
45	<p>Mijn partner volgt op dit moment:</p> <p>-1- geen beroepsopleiding -2- wel een beroepsopleiding nl.: _____</p>	☐ 83
46	<p>Op mijn partner zijn de volgende uitspraken van toepassing:</p> <p>-11- per week doet zij/hij voor 38 uur of meer betaald werk -12- per week doet zij/hij voor 20 tot 38 uur betaald werk -13- per week doet zij/hij voor minder dan 20 uur betaald werk -14- overdag doet zij/hij het huishouden -15- zij/hij doet vrijwilligerswerk -16- zij/hij is werkloos -17- zij/hij is arbeidsongeschikt -18- zij/hij is vervroegd uitgetreden (vut) -19- zij/hij is gepensioneerd -20- zij/hij is student/volgt een opleiding</p> <p>-21- anders: nl.: _____</p>	☐ ☐ 84

47	<p>Tot slot van deze vragen over uzelf en uw gezin komt nu nog het inkomen aan de orde. Het is misschien goed er nog eens op te wijzen dat alles wat u opschrijft uiterst vertrouwelijk zal worden behandeld; uw antwoord blijft strikt geheim.</p> <p>Wilt u een zo goed mogelijke schatting maken van het totale maandinkomen van uw gezin? Het gaat om het netto-inkomen: het bedrag dat overblijft als van het maandelijks bruto-inkomen de belastingen en sociale lasten zijn afgetrokken. Zaken als de kinderbijslag en het vakantiegeld blijven buiten beschouwing; die hoeft u dus niet mee te rekenen.</p> <p>-11- minder dan f 1.500,-- -12- f 1.500,-- tot f 1.800,-- -13- f 1.800,-- tot f 2.100,-- -14- f 2.100,-- tot f 2.400,-- -15- f 2.400,-- tot f 2.700,-- -16- f 2.700,-- tot f 3.000,-- -17- f 3.000,-- tot f 3.300,-- -18- f 3.300,-- tot f 3.600,-- -19- f 3.600,-- tot f 3.900,-- -20- meer dan f 3.900,--</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td></tr> </table> 85																																							
48	<p>In deze vraag gaat het erom aan te geven waar het inkomen van uw gezin vandaan komt. Het kan zijn dat uw gezinsinkomen van meer dan een inkomstenbron afkomstig is. Als dat zo is, kunt u dat invullen. Wilt u dan wel aangeven welke bron de belangrijkste is?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td></tr> <tr><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td><td style="width: 20px; height: 15px;"></td></tr> </table> 86 87 88																																							
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 80%;"></th> <th style="width: 10%; text-align: center;">belangrijk- ste eerste bron</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">tweede bron</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>loon of salaris</td><td style="text-align: center;">11</td><td style="text-align: center;">12</td></tr> <tr><td>VUT-uitkering</td><td style="text-align: center;">13</td><td style="text-align: center;">14</td></tr> <tr><td>AOW</td><td style="text-align: center;">15</td><td style="text-align: center;">16</td></tr> <tr><td>pensioen</td><td style="text-align: center;">17</td><td style="text-align: center;">18</td></tr> <tr><td>werkloosheidsuitkering</td><td style="text-align: center;">19</td><td style="text-align: center;">20</td></tr> <tr><td>arbeidsongeschiktheidsuitkering</td><td style="text-align: center;">21</td><td style="text-align: center;">22</td></tr> <tr><td>bijstandsuitkering</td><td style="text-align: center;">23</td><td style="text-align: center;">24</td></tr> <tr><td>inkomsten/winsten (uit eigen bedrijf)</td><td style="text-align: center;">25</td><td style="text-align: center;">26</td></tr> <tr><td>eigen vermogen</td><td style="text-align: center;">27</td><td style="text-align: center;">28</td></tr> <tr><td>alimentatie</td><td style="text-align: center;">29</td><td style="text-align: center;">30</td></tr> <tr><td>studietoelage</td><td style="text-align: center;">31</td><td style="text-align: center;">32</td></tr> <tr><td>overige (aandelen, rente, etc.)</td><td style="text-align: center;">33</td><td style="text-align: center;">34</td></tr> </tbody> </table>		belangrijk- ste eerste bron	tweede bron	loon of salaris	11	12	VUT-uitkering	13	14	AOW	15	16	pensioen	17	18	werkloosheidsuitkering	19	20	arbeidsongeschiktheidsuitkering	21	22	bijstandsuitkering	23	24	inkomsten/winsten (uit eigen bedrijf)	25	26	eigen vermogen	27	28	alimentatie	29	30	studietoelage	31	32	overige (aandelen, rente, etc.)	33	34	
	belangrijk- ste eerste bron	tweede bron																																							
loon of salaris	11	12																																							
VUT-uitkering	13	14																																							
AOW	15	16																																							
pensioen	17	18																																							
werkloosheidsuitkering	19	20																																							
arbeidsongeschiktheidsuitkering	21	22																																							
bijstandsuitkering	23	24																																							
inkomsten/winsten (uit eigen bedrijf)	25	26																																							
eigen vermogen	27	28																																							
alimentatie	29	30																																							
studietoelage	31	32																																							
overige (aandelen, rente, etc.)	33	34																																							

Ik dank u voor uw medewerking.

Als u wilt weten wat zo'n onderzoek nu aan resultaten oplevert, kunt u hieronder uw naam en adres invullen. Over een tijdje zal dan een samenvatting van het onderzoek worden toegestuurd.

Naam : _____

Adres : _____

Postkode: _____ Woonplaats: _____

N472JW.

2